

10 VUOTTA DEMOKRATIAN TUKEMISTA

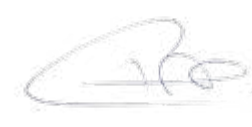
PUOLUEIDEN KANSAINVÄLINEN DEMOKRATIAYHTEISTYÖ - DEMO

10 VUOTTA

demokratian tukemista

*Paavo Arhinmäki
Vasemmistoliitto*

*Carl Haglund
RKP*

*Ville Niinistö
Vihreät*

*Antti Rinne
SDP*

*Päivi Räsänen
Kristillisdemokraatit*

*Juha Sipilä
Keskusta*

*Timo Soini
Perussuomalaiset*

*Alexander Stubb
Kokoomus*

SUOMEN EDUSKUNTAPUOLUEET ONNITTELEVAT lämpimästi 10-vuotiasta yhteistyöjärjestöään! Olemme ylpeinä mukana Demon työssä ja sitoudumme jatkamaan hyvää yhteistyötä demokratian tukemiseksi myös tulevina vuosina.

FINLANDS RIKSDAGSPARTIER GRATULERAR sin samarbetsorganisation på sitt 10-årsjubileum. Vi är stolta över Demos arbete och vi vill fortsätta det goda samarbetet och arbeta för demokrati även i framtiden.

ALKUVAIHEET	5	Suomalaisten naisten esimerkki antaa voimaa Christine Chew	25
Demo – suomalainen lähestymistapa demokratian tukemiseen		Itsevarmuus auttaa tekemään parempaa politiikkaa	
Heli Järvinen & Tiina Kukkamaa-Bah	5	Bennadette Chabakalanga	26
Vuoropuhelu sovinnon välineenä Sari Varpama	6	Myanmarin politiikkakoulu raivaa tietä vuoropuhelulle	27
Tuki demokratialle – tukea tulevaisuudelle Mirja Ryyänen	8	Nuoret vuoropuhelussa yhtenäisen Sri Lankan puolesta	28
PUOLUEIDEN ORGANISAATIO	10	MIKSI DEMOKRATIAA KANNATTAA TUKEA?	30
Kansanvallan asialla Miapetra Kumpula-Natri	10	Demokratia totta kai – mutta miten? Tarja Halonen	30
Tuki demokratiakehitykselle on tukea ihmisarvoiselle elämälle		Kehitys vaatii ongelmien perimmäisiin syihin puuttumista	
Ulla Karvo	12	Heidi Hautala	34
Demokratia tarvitsee koulutettuja naisia Sanni Grahn-Laasonen	13	Katse menneeseen ja tulevaan Roel von Meijenfeldt	36
Yllättäen ja pyytämättä Eila Tiainen	15	Hyvä hallinto valttina Eero Heinäluoma	37
Demokratian peruskivi on osallisuus Satu Haapanen	16	On tärkeää oppia voittamaan, mutta myös häviämään	
VAIKUTTAVAA TYÖTÄ KUMPPANIMAISIA	19	Astrid Thors	38
Tansanian naispoliitikot yhteistä agenda etsimässä		Puolueilla tärkeä rooli demokratiatyössä Mari Kiviniemi	40
Ave Maria Semakafu	19	Kolme asiaa, jotka Suomi voi maailmalle opettaa Miika Tomi	42
Nuoret tasa-arvon puolesta Nepalissa Laxmi Khatiwada	21	Esimerkin voima Saara Ruokonen	43
Uusi sukupolvi luottaa yhteistyöhön Tunisiassa	22	Kehitysyhteistyön kulmakivi: demokratiatyö Sebastian Tynkkynen	44
Naisten ääni esiin yhteistyöllä	24	Demokratia ja kehitys kulkevat käsi kädessä Lenita Toivakka	46

Tässä julkaisussa esitetyt mielipiteet ovat kirjoittajien omia eivätkä välttämättä edusta ulkoasiainministeriön tai Demon kantaa.

TUETTU ULKOMINISTERIÖN
KEHITYSYHTEISTYÖVAROIN

JULKAISIJA Puolueiden kansainvälinen demokratiayhteistyö – Demo ry 2015

TOIMITUS Lassi Härmälä ja Anna Juhola

GRAAFINEN SUUNNITTELU Jesse Pasanen

PAINO Eura Print Oy

KANNEN KUVAT Maria Santto

Heli Järvinen ja Tiina Kukkamaa-Bah Myanmarissa
kesäkuussa 2015

ALKUVAIHEET

Demo – suomalainen lähestymistapa demokratian tukemiseen

PUOLUEIDEN kansainvälinen demokratiayhteistyö – Demo ry perustettiin vuonna 2005, jotta suomalaisten puolueiden osaaminen ja kokemus saataisiin osaksi kehitysyhteistyötä. Samalla nähtiin, että suomalaiset poliitikot saivat arvokasta tietoa puolueiden työstä muualla maailmassa ja ensikäden kokemuksia demokratiatuesta ja kehitysyhteistyöstä. Demolla on siten ainutlaatuinen Suomen ulkopoliittikkaa täydentävä tehtävä.

Demo on suomalaisten puolueiden yhteistyöyhdistys, jonka toimintamalli antaa esimerkin hyvästä puoluerajat ylittävästä yhteistyöstä kumppaneillemme uusissa ja kehittyvissä demokratioissa. Kaikkien parlamenttipuolueiden yhteisenä toimijana Demo on maailmanlaajuisestikin ainutlaatuinen. Suomalaiset esimerkit rauhanomaisesta ongelmanratkaisusta, monipuolueyhteistyöstä ja naisten ja nuorten osallistumisesta politiikkaan herättävät kiin-

nostusta muualla. Kumppanimme näkevät Demon puolueettomana yhteistyön mahdollistajana, ja suomalaisten poliitikkojen osallistumisen tärkeänä vertaistukena.

Kymmenen vuoden aikana olemme onnistuneet sitomaan luottamukselliset suhteet poliittisiin puolueisiin kumppanimaissamme. Työmme on vahvistanut naisten poliittista osallistumista Tansaniassa sekä nuoriso- ja opiskelijapoliitikkojen rauhanomaista yhteistyötä ja väkivallattomia vaaleja Nepalissa. Viime vuosina Demo on aloittanut ohjelmatyön myös Myanmarissa, Sambiassa, Sri Lankassa ja Tunisiassa.

Tämän julkaisun tarkoitus on antaa ääni Demon tärkeimmälle voimavaralle, poliitikoille itselleen. Suomalaisten ja kumppanimaidemme poliitikkojen kokemukset valaisevat työmme vaikutuksia. Demokratia on mielentila, se ei voi toimia ilman demokraattisiin käytäntöihin sitoutuneita ihmisiä.

Vuoropuhelu sovinnon välineenä

ON MERKITYKSELLISTÄ, että kaikki Suomen eduskuntapuolueet perustivat Demon yhdessä ja olivat ja ovat edelleen valmiita jakamaan kokemuksiaan ja osaamistaan vapaaehtois pohjalta. Poliittiset puolueet ovat demokratian portinvartijoita, ja demokratian toimivuus riippuukin ennen kaikkea puolueiden vastuullisuudesta ja edustuksellisuudesta. Se, kuinka yksilö saavuttaa valta-aseman, ei ole kiinni ainoastaan vaaleista vaan myös puolueen sisäisistä käytännöistä. Siksi toimiva puoluejärjestelmä on elintärkeä.

Eduskuntapuolueet voivat olla ylpeitä Demon työstä. Olemme erityisen iloisia siitä, että jäsenpuolueemme ovat sitoutuneet jatkamaan työmme tukemista ja siihen osallistumista. Yhdessä on hyvä jatkaa myös seuraavan kymmenen vuoden ajan.

Heli Järvinen

Demon puheenjohtaja

Kansanedustaja 2007–2011, 2015–

Vihreät

Tiina Kukkamaa-Bah

Demon toiminnanjohtaja

Demokraattiset arvot ovat puoluepolitiikkaa tärkeämpiä. Työskentelemällä yhdessä eduskuntapuolueet antavat erinomaisen esimerkin siitä vastuunkannosta, jota monipuoluejärjestelmässä tarvitaan. Juuri tällaista puoluerajat ylittävää yhteistyötä kaivataan kovasti monessa nuoressa demokratiassa. Demokratia muodostuu aina paikallisista tarpeista, ja sillä on kaikkialla omat erityispiirteensä. Ei ole yhtä mallia, joka voitaisiin monistaa. Demokratian paikallisen muodon löytäminen voi kuitenkin tukea, ja ketkä voisivat tehdä sen paremmin kuin demokratian ammatti-

”Demokratia muodostuu aina paikallisista tarpeista, ja sillä on kaikkialla omat erityispiirteensä. Ei ole yhtä mallia, joka voitaisiin monistaa.”

laiset – poliitikot? Molempiin suuntiin toimiva vertaistuki on Demon työn ydin. Demokratia, kuten myös ihmiset, ovat aina epätäydellisiä. Kuten Winston Churchill sanoi: demokratia on huonoin hallintotapa, ellei mukaan lasketa kaikkia muita hallintotapoja, joita on kokeiltu. Demokratia vaatii sitoutumista ja jatkuvaa työtä, kuten myös Demon kasvaminen nykyiseen muotoonsa viimeisen kymmenen vuoden aikana on vaatinut.

Minulla oli ilo olla Demon ensimmäinen toiminnanjohtaja. Kaikki alkoi toimistotilan vuokraamisesta, pankkitilin avaamisesta ja tietokoneen hankinnasta. Aloittelevasta organisaatiosta on sittemmin kasvanut vakavasti otettava demokratiatukitoimija, jolla on oikeutettu paikkansa myös kansainvälisessä yhteisössä. Kansainväliset kumppanit näkevät Demon aloitteellisena ja edistyksellisenä toimijana, jolla on paljon annettavaa.

Kiitos Demon kehityksestä kuuluu monille, mutta listasta tulisi tähän liian pitkä. Mainittakoon kuitenkin tehtävänsä

lujasti sitoutunut ensimmäinen hallitus ja sen puheenjohtaja Mirja Ryyänen, sekä tietysti sitä seuranneet hallitukset ja puheenjohtajat. Puolueet ja niiden erityisjärjestöt, aktiiviset työryhmien jäsenet, eduskunta, tukensa tarjonneet virkamiehet ja asiantuntemuksensa jakaneet kansainväliset kollegat ovat olleet korvaamattomia. Demon työntekijät ovat olleet asialleen omistautuneita.

Demon työssä tärkeintä on yhteistyö tasa-arvoisen ja osallistavan demokratian hengessä. Erilaisuuden hyväksyminen ja erilaisten mielipiteiden kunnioittaminen rakentavassa vuorovaikutuksessa muodostavat työn ytimen. Suomalaiset puolueet ovat muodostaneet Demon tässä hengessä, ja tätä toimintamallia Demo jakaa. Jatkukoon tämä työ.

Sari Varpama

Demon erityisneuvonantaja 2013–2015

Demon toiminnanjohtaja 2006–2013

Bertha Koda, Mirja Ryyänen ja Ave Maria Semakafu
Tansaniassa marraskuussa 2007

”Demon työ on alusta asti ollut erityisen hyvä esimerkki todellisiin tarpeisiin perustuvasta kumppanuudesta.”

Tuki demokratialle – tukea tulevaisuudelle

KEHITYSPOLITIikka KIINNOSTI minua jo nuorena, mutta vasta parlamentaarikon uran kansainväliset tehtävät antoivat mahdollisuuden päästä paremmin mukaan kehitysyhteistyöhön. Niin Euroopan neuvoston, Etyjin, IPU:n, ulkoasiainvaliokunnan kuin Euroopan parlamentin tehtävissä näin, kuinka tärkeä rooli demokratialla ja nimenomaan puolueilla sen keskeisinä toimijoina on. Samalla aloin ihmetellä, miksi puolueet ovat paljolti kehitysyhteistyön ulkopuolella, satunnaisia sisarpuolueyhteyksiä lukuun ottamatta. Kuitenkin virallisissa linjauksissa korostettiin demokratian roolia kehityksessä.

Tuntui myös siltä, että monet kansanedustajat ja muut puolueaktiivit eivät ymmärtäneet kehitysyhteistyön todellisuutta tarpeeksi hyvin. Tarvittiin siis toimija, joka voisi

vastata sekä kumppanimaiden että suomalaisten poliitikkojen tarpeeseen. Vuonna 2003 tulin vasta perustetun Kehityspoliittisen toimikunnan varapuheenjohtajaksi, ja toimikunnassa asetettiin johdollani työryhmä pohtimaan uuden demokratiatukeen keskittyvän toimijan perustamista.

Ei ollut yllättävää, että puolueiden oman kehitysyhteistyöyhdistyksen perustamiseen liittyi ennakkoluuloja. Siksi valmistelua tehtiin erityisellä huolella. Pohjana käytettiin Kehitysmaasuhteiden neuvottelukunnan tekemää perusteellista selvitystä puolueiden osallistumisesta kehitysyhteistyöhön. Alusta alkaen oltiin tarkkoja, että toiminta perustuisi todellisiin tarpeisiin.

Lähtökohtana oli myös se, että kaikki eduskuntapuolueet tulisi saada sitoutumaan toimintaan. Käytännön työsken-

telyn alettua ensimmäiset kokemukset vahvistivat monipuoluelähtökohdan olleen oikea valinta. Kumppanimaista tullut arviointi puhui myös työn puolesta. Erityisen tärkeää onkin ollut, että kehitysyhteistyössä on alettu aidosti kuunnella kumppanimaiden toimijoiden palautetta. Demon työ on alusta asti ollut erityisen hyvä esimerkki todellisiin tarpeisiin perustuvasta kumppanuudesta.

Todelliseen tarpeeseen perustui myös Demon ensimmäinen projekti eli Tansanian naispoliitikkojen puoluerajat ylittävän yhteistyön tukeminen. Tansaniassa kohdattiin kaikki kehitysapuriippuvaisen maan ongelmat. Lisäksi naisten osallistuminen ja osallistaminen olivat alkutekijöissä. Puheen tasolla osattiin kyllä oikeat vuorosanat, mutta käytännössä tilanne ei ollut yhtä ruusuinen.

Erittäin tärkeää on ollut löytää oikeat, rohkeat ihmiset, jotka ovat uskoneet asiaan ja olleet tarpeeksi päättäväisiä voittamaan ennakkoluulot – samalla tavalla kuin kotimaassa voittiin Demon perustamiseen liittyneet ennakkoluulot. Nämä ihmiset, joiden avulla on päästy monesta umpikujasta, ovat jääneet erityisen vahvasti mieleeni.

Demon toiminta perustuu vertaistukeen, molemminpuoliseen oppimiseen ja vuoropuheluun. Poliitikot löytävät aina yhteistä kosketuspintaa, vaikka mielipiteet eroavatkin. Kumppanimaiden poliitikkoja on usein ihmetellyt, kuinka eri puolueita edustavat poliitikot ovat niin hyviä kavereita keskenään. Mielestäni on oikein, että erilaisten mielipiteiden annetaan näkyä selkeästi. Se kertoo siitä, että politiikassa riitelevät asiat eivät ole ihmiset. Demon tuella perustetut nuorten ja naisten yhteistyöfoorumit ovat hyvä esimerkki siitä, että ratkaisut löytyvät useimmiten keskustelemalla,

kun oppii kuuntelemaan myös toisten perusteluja.

On ollut hienoa seurata Demon työn laajenemista uusiin kumppanimaihin. Demon toimintaa on leimannut päättäväinen määrätietoisuus ja Demosta on tullut oleellinen osa demokratiatukea. Tärkeää on ollut suunnata resurssit ydintoimintaan ja todistaa, että se kannattaa. Vaikuttavuutta on valvottava jatkossakin, mutta toimintatavat voivat ajan mukana muuttua.

Toivon, että Demo saisi aseman ja rahoituksen, jossa sen merkitys ja ainutlaatuisuus tunnustetaan eikä sitä verrata kansalaisjärjestöihin. Toivon myös, että Demo tunnustettaisiin puolueiden suureksi voimavaraksi ja oltaisiin ylpeitä siitä, että meillä on tällainen yhdistys, jonka kautta voimme tehokkaasti osallistua kansainväliseen demokratiatyöhön.

Tarvitaan siis lisää suomalaisten puolueiden sitoutumista ja aktiivisuutta sekä ymmärryksen lisääntymistä kehityksestä ja demokratiasta, jotta Demon alkuperäinen tarkoitus toteutuu yhä paremmin tulevaisuudessa. Usein tämä aktivoituminen tapahtuu henkilökohtaisen kokemuksen kautta – tarve Demon työlle on edelleen molemminpuolinen. Toivottavasti Demo saa vahvistaa uudistavaa voimaansa eli naisten ja nuorten osallisuutta kehityksessä. Ehkäpä pian ihmetellään, miten tällaista toimijaa ei aikaisemmin ollut.

Mirja Ryyänen

Demon puheenjohtaja 2006–2007

Kansanedustaja 1987–1995, 1999–2003

Euroopan parlamentin jäsen 1995–1999

Keskusta

PUOLUEIDEN ORGANISAATIO

Kansanvallan asialla

DEMO ON olemassaolonsa ajan keskittynyt edistämään demokratiaa eduskuntapuolueiden yhteistyönä. Sain osallistua työhön Demon alkuvuosina, ensin hallituksen jäsenenä ja sitten puheenjohtajana. Ensimmäinen suuri hanke aikanani oli naisten osallisuuden vahvistaminen poliittisessa päätöksenteossa Tansaniassa. Ikimuistoisia hetkiä oli laulaa kymmenien tansanialaisten naispoliitikkojen kanssa wanawake -laulua (kyllä me naiset pystymme!) seminaaripäivien päätteeksi ja välillä kesken päivänkin, tekemisen riemun vallatessa suomalaisdelegaation ja kautta maan Dar es Salaamiin saapuneet seminaariosallistujat. Toinen hanke oli poliittisten nuorisojärjestöjen yhteistyön luominen Nepaliin, demokraattisen osallisuuden teemalla sekin.

Hallituksen kehitysyhteistyöhön esittämien leikkausten nostattama huoli koskee monen järjestön toiminnan mahdollisuuksia, myös Demon. Olen aina pitänyt arvokkaana sitä, että myös yritykset osallistuvat kehitysyhteistyöhön. Näillä yhteyksillä voidaan luoda kohdemailhin kehittyvät kauppasuhteet ja konkreettisia toimintamahdollisuuksia suomalaisyrityksille. Nyt katson kuitenkin huolestuneena,

onko tapahtumassa bisneksen yksisilmäinen ylikävely muun työn, kuten demokratian ja kansalaisjärjestöyhteyksien, kustannuksella. Mikään säästöohjelma ei saa tarkoittaa perustöiden rapauttamista. Demokratian edistäminen ja yhteiskunnallinen vakaus ovat edellytyksiä myös yritysten mahdollisuuksille toimia kehittyvissä maissa. Talouskielellä ilmaisten: maariski näkyy investointien hinnassa, maariskiä alentaa poliittinen vakaus, jota taas lisää toimiva demokratia.

Kehitystä voi olla monenlaista, ja kehitysyhteistyön lisäksi on muitakin keinoja edistää reilumpaa maailmaa.

Omalta työpöydältäni voisin ensimmäisen meppivuoteni ajalta poimia kaksi esimerkkiä. EU:n ja USA:n vapaakauppasopimus keskittyy länsimaiden väliseen kauppaan, mutta sen laajempaa merkitystä ei sovi unohtaa. Mikäli esimerkiksi työntekijöiden oikeuksien ja kestävän kehityksen teemat saadaan lopulliseen sopimukseen, toimisi se tulevaisuudessa esimerkkinä muille vapaakauppasopimuksille – myös kehittyvien maiden kanssa. Vieläkin konkreettisempi esimerkki on parlamentissa konfliktimineraalien tuontia ja käyttöä käsittelevä työ. Haluamme Euroopan kansalaisten

edustajina puuttua konflikti- ja kriisiherkiltä alueilta tuotujen erityismineraalien rahavirtojen näkyvyyteen. Onko luonnonvarojen hyödyntämisen säättely demokraattisissa käsissä vai päätyvätkö ulkomaiset varat nostattamaan konflikteja ja pitämään yllä ratkaisemattomia kriisejä, huonoa hallintoa ja yksinvaltaa?

Oleellista on muistaa laaja vastuu myös ajassa, jossa taloudelliset ja turvallisuuspoliittiset vaikeudet koettelevat myös omaa maatamme ja mannertamme. Sisäänpäin kääntyminen ja kansainvälisen kehityksen tukemisen unohtaminen eivät palvele laajemmassa kuvassa ketään, eivät

myöskään meitä eurooppalaisia. Silmät kiinni voi yrittää unohtaa muun maailman, mutta kulku on haparoivaa.

Onnittelut 10-vuotiaalle, rakkaalle Demolle!

Erinomaisen hyvää EU:n kehityksen teemavuotta kaikille kehitystyötä tukeville!

Miapetra Kumpula-Natri

Euroopan parlamentin jäsen

Demon puheenjohtaja 2008–2009

Kansanedustaja 2003–2014

SDP

Miapetra Kumpula-Natri suomalaisdelegaation kanssa Tansaniassa tammikuussa 2007

Tuki demokratiakehitykselle on tukea ihmisarvoiselle elämälle

TÄMÄN PÄIVÄN MAAILMANTILANNE masentaa. Historiallinen totuus on, että ihminen ei opi virheistään. Eri puolilla maailmaa tuotetaan jatkuvasti tuskaa ja inhimillistä kärsimystä uusien konfliktien muodossa. Aiemmat kärsimykset unohdetaan ja aiheutetaan uutta tuskaa.

Ihminen, joka on kasvanut ja asunut demokraattisesti hallitussa maassa, pitää helposti demokratiaa itsestään selvänä. Maassa, jonka poliittinen järjestelmä pohjautuu kansanvaltaan, ihmisillä on oikeuksia, joita ei välttämättä ole autoritäärisesti hallituissa maissa. Oikeus korruptiosta vapaaseen ihmisarvoiseen elämään, oikeus sananvapauteen ja oikeus kansalaisaktiivisuuteen eivät ole kaikkialla toteutuvia oikeuksia.

Demokratiassa kasvanut usein arvosteleo oman yhteiskuntansa asioita ja varsinkin poliittisia päätöksiä. Meillä on se mahdollisuus. Meitä ei hiljennetä eikä meille syötetä propagandaa, jota emme voisi kyseenalaistaa. Meillä on mahdollisuus lähteä muuttamaan asioita. Jo tietoisuus tästä mahdollisuudesta on usein riittävä tae yhteiskuntarauhalle.

Demokraattisesti hallitut maat ovat yleensä vakaampia, rauhallisempia, vähemmän korruptoituneita, luotettavampia kumppaneita ja niissä kunnioitetaan paremmin kansalaisten perusoikeuksia. Tuki demokratiakehitykselle voi auttaa konflikteista kärsiviä maita rauhan tielle.

”Kun ymmärretään politiikan ja demokratian merkitys kehitykselle, ymmärretään myös, että näin luodaan elämisen perusedellytyksiä.”

Ulla Karvo Tansanian naispoliitikkojen yhteistyöfoorumin lanseeraustilaisuudessa Dar es Salaamissa

Demon toiminta on tukea demokratiakehitykselle, joka edistää rauhaa. Itse en tuntenut Demon toimintaa ennen kuin minua pyydettiin ryhtymään yhdistyksen puheenjohtajaksi. Kiinnostus kansainvälisiin asioihin antoi hyvän pohjan lähteä mukaan Demon toimintaan.

Kokemukset puheenjohtajuusajaltani avasivat itselleni uusia näkökulmia kehitysyhteistyöhön. Lanseerasimme Tansaniassa puolueiden naisjärjestöjen muodostaman yhteistyöfoorumin naisten poliittisen toiminnan ja tasa-arvoisen kohtelun tueksi Dar es Salaamissa keväällä 2010. Vaikka asia oli ja on vakava, jotkin muistot hymyilyttävät edelleen. Tansanialainen iloisuus näkyi vahvasti myös paikallisessa kokouskulttuurissa, mikä poikkesi paljon suomalaisesta.

On ollut ilo seurata Demon toiminnan laajenemista uusiin kumppanimaihin ja nähdä sen aseman vakiintuvan ja vahvistuvan. Kun ymmärretään politiikan ja demokratian

merkitys kehitykselle, ymmärretään myös, että näin luodaan elämisen perusedellytyksiä. Ihmisten mahdollisuus elää ja asua omassa kodissa, omassa kotimaassa, paranee.

Vaikka elämme taloudellisesti erittäin haastavia aikoja, on osattava nähdä kehitysyhteistyön merkitys. Vähenevienkin varojen tarkalla kohdentamisella saadaan tuloksia aikaan. Demo on tehnyt pienillä resursseilla ansiokkaasti arvokasta työtä, jolla on merkitystä niin maailmalla kuin myös kotimaassa. Ilman sitoutunutta henkilöstöä tämä ei olisi ollut mahdollista. Kiitos!

Onneksi olkoon 10 vuoden taipaleesta!

Ulla Karvo

Demon puheenjohtaja 2010–2011

Kansanedustaja 2007–2011

Kokoomus

Demokratia tarvitsee koulutettuja naisia

LUKUTAI DOTTOMUUS on yksi demokratian pahimmista vihollisista. Maailmassa on tällä hetkellä 781 miljoonaa lukutaidotonta aikuista. Jos iso osa väestöstä ei osaa lukea, demokratia toteutuu vain näennäisesti.

Koulutuksen merkitys kehitysyhteistyössä on tunnus-tettu. YK:n vuosituhattavoitteisiin vuodelta 2000 kuuluu peruskoulutus kaikille lapsille, ja koulutukseen on panos-tettu myös suomalaisessa kehitysyhteistyössä.

Toimiessani Demon puheenjohtajana syksyllä 2011 sain mahdollisuuden vierailla Tansaniassa, missä Demolla on

naisten politiikkaan osallistumista tukeva projekti.

Tansanialaiset naispoliitikot kertoivat maansa poliittisen järjestelmän sudenkuopista. Perustuslaki takaa naisille 30 prosenttia parlamentin paikoista, mutta järjestelmä on johtanut siihen, että kiintiöpaikoille päätyy usein politiikan johdossa olevien miesten sukulaisia. Vain pieni prosentti naisedustajista valitaan vaaleilla.

Keskustelimme myös siitä, miksi lukutaidottomuus on edelleen maassa yleistä, vaikka lähes kaikilla tansanialaislapsilla on mahdollisuus käydä koulua. Tansanialaisten

Sanni Grahn-Laasonen tutustumassa Tansanian naispoliitikkojen yhteistyöfoorumin toimintaan

”Aidosti demokraattinen yhteiskunta voi toimia vain, jos koko väestö voi osallistua sen rakentamiseen.”

budjettituella on tuettu tyttöjen koulunkäyntiä, ja tyttöjen koulunkäynti on lähes saavuttanut saman tason poikien kanssa peruskoulussa.

Naisten ja tyttöjen koulutuksesta on tärkeää keskustella juuri nyt, kun kansainvälinen yhteisö valmistautuu syksyllä pidettävään YK:n huippukokoukseen, jossa hyväksytään vuosituhattavoitteiden jälkeinen, post-2015 -agenda. Samoin on muistettava, että pelkkä mahdollisuus käydä koulua ei riitä. Seuraava askel on puhua koulutuksen laadusta ja oppimisesta.

Suomalaisen kehityspolitiikan ja -yhteistyön yksi läpileikkaava tavoite on sukupuolten välinen tasa-arvo. Naisten ja tyttöjen aseman parantaminen ovat vahvasti mukana myös uuden hallituksen kehityspoliittisissa painotuksissa. Tästä on pidettävä kiinni. Demokratia tarvitsee osaavia ja koulutettuja naisia.

Sanni Grahn-Laasonen

Opetus- ja kulttuuriministeri

Demon puheenjohtaja 2011

Kansanedustaja 2011–

Ympäristöministeri 2014–2015

Kokoomus

naisten mukaan tyttöjen koulunkäynti oli puutteellista monesta syystä, muun muassa hygieenisten saniteettitilojen puuttumisen ja pitkien turvattomien koulumatkojen vuoksi. Monen tytön koulunkäynti katkeaa teiniraskauteen.

Saharan eteläpuolisessa Afrikassa jopa puolet naisista on lukutaidottomia. Aidosti demokraattinen yhteiskunta voi toimia vain, jos koko väestö voi osallistua sen rakentamiseen. Naisten edustus päätöksenteossa on kehityksen kannalta keskeistä.

Suomi tukee tyttöjen ja naisten asemaa ja siten demokratiaan osallistumista eri tavoin. Koulutukseen panostetaan monissa kumppanimaissa. Opetus on kehitysyhteistyön päätoimialojen joukossa Afganistanissa, Etiopiassa, Mosambikissa, Myanmarissa, Nepalissa ja Palestiinassa. Kaikissa Suomen pitkäaikaisissa kumppanimaissa 90 prosenttia lapsista on nyt perusopetuksen piirissä.

Myös Tansaniassa tilanne on parantunut. Suomalaisella

Yllättäen ja pyytämättä

NELJÄ VUOTTA SITTEN istuin uutena kansanedustajana Vasemmistoliiton eduskuntaryhmän kokouksessa kuuntelemassa reippaiden ja asiastaan innostuneiden ihmisten selostusta minulle aiemmin täysin tuntemattomasta yhdistyksestä nimeltään Demo. Ymmärsin, että kyseessä oli eduskuntapuolueiden perustama yhdistys, joka teki jonkinlaista kehitysyhteistyötä, silloin lähinnä Afrikassa.

Vein kokouksesta kämpille muutaman esitteen ja unohdin koko asian, kunnes taas ryhmäkokouksessa puolueeltamme piti löytää edustaja Demon hallitukseen, mutta ei sen rivijäseneksi, vaan suorastaan puheenjohtajaksi! Suosituin pienen painostuksen jälkeen – onneksi, sillä tehtävä oli mielenkiintoinen ja opetti paljon.

Hyppäsin liikkuvaan junaan. Demossa on toteutettu sen kymmenen toimintavuoden aikana monenlaisia projekteja, pidempiä ja lyhempiä, joskus todella nopeasti akuuttiin tarpeeseen vastaten, niin kuin tehtiin arabikevään aikana.

Puheenjohtajakauteni alussa yksi suurimmista hankkeista oli Tansanian naisten poliittisen aktiivisuuden ja osallisuuden kasvattamiseksi toteutettu poliittisten naisjärjestöjen yhteistyöfoorumi.

Osallistuin 2012 Tansaniassa järjestettyyn kokoukseen, jossa naispoliitikot tekivät selkoa ponnisteluistaan Tansanian uuden perustuslain valmistelussa. Samaan aikaan Sansibarilla järjestettiin aluevaalit ja riemu oli suuri, kun yksi yhteistyöfoorumin osallistujista tuli valituksi.

”Demokratiaa ei voi viedä mutta sitä voi ja pitää tukea.”

Ella Tiainen puhui Demon Hyvät siskot! -seminaarissa eduskunnassa syksyllä 2013

Seminaarien alustuksissa ja keskusteluissa esiin tulleet polttavimmat ongelmat olivat naisten lukumäärän kasvattaminen kaikilla hallinnon tasoilla ja naisten vaikutusvallan sekä tasa-arvon lisääminen koko yhteiskunnassa. Varsin suuri ihmetyksen aihe oli meidän suomalaisten tapa tehdä yhteistyötä yli puoluerajojen naisten kesken muun muassa eduskunnan naisverkostossa ja se, miten naiset ihan omin avuin ovat saavuttaneet merkittäviä asemia politiikassa miesten rinnalla. Sitten on käynyt ilmi, että nuo naispoliitikot onnistuivat pyrkimyksissään, sillä naisille on kiintiöity osuus parlamenttipaikoista kahdelakin eri tavalla.

Vierailun aikana näin omin silmin, miten merkittävää työtä poliittisen vaikuttamisen lisäksi naisten pienet osuuskunnat tekevät vähäisellä tuella. Perheiden hyvinvointi lisääntyy, kun naiset saavat omaa rahaa ja heidän ja tyttöjen terveydestä, erityisesti lisääntymis- ja seksuaaliterveydestä, pidetään huolta.

Demokratian peruskivi on osallisuus

OLLESSANI Demon puheenjohtajana sain nähdä ja kokea, kuinka puolueiden välinen yhteistyö konkreettisesti antaa valmiuksia ihmisille rakentaa oikeudenmukaista ja osallistavaa yhteiskuntaa. Pääsin tutustumaan Demon työhön Nepalissa. Olen myös kouluttanut Demon ja ulkoministeriön kautta naisia Libyassa ja Tunisiassa. Tunisian politiikkakoulu on osoittautunut menestykseksi. Se on äärimmäisen tarpeellinen maassa, joka on vastikään saa-

Vierailin 2014 Etiopiassa. Sikäläisissä kehityshankkeissa osallistettiin myös naisia ja tyttöjä, joiden koulunkäyntiin panostettiin erityisesti. Myös tämä vierailu antoi uskoa osallistamisen merkitykseen.

Demo on tehnyt tärkeää työtä nimenomaan nuorten ja naisten vaikutusvallan kasvattamiseksi ja nuorten miesten opettamiseksi ratkaisemaan ongelmansa neuvotellen. Demokratian ja hyvän hallinnon aikaansaaminen on pitkäjänteistä työtä, jonka tulokset eivät ole heti nähtävissä. Demokratiaa ei voi viedä mutta sitä voi ja pitää tukea. Ja tuon ymmärryksen lisäämiseksi Demolla on paljon tehtävää myös täällä Suomessa eduskuntapuolueiden ja niiden kannattajien keskuudessa.

Eila Tiainen

Demon puheenjohtaja 2012–2013

Kansanedustaja 2011–2015

Vasemmistoliitto

nut perustuslakinsa, mutta jossa demokratiaa horjuttavat voimat yrittävät ottaa vallan. Tunisialaisten poliitikkojen ja nuorten määrätietoisuus demokratian vahvistamiseksi on kuitenkin niin voimakas, että luotan maan onnistuvan moniäänisyyden ja demokratian vaalimisessa, ja demokratiaa horjuttavat yritykset kukistuvat.

Viime aikoina olen pohtinut paljon naisten ja nuorten osallisuutta omassa maassamme. Minua huolestuttaa

”Demon vahvuus on siinä, että poliitikot eri puolueista ja eri maista pääsevät jakamaan hyviä kokemuksia ja käytäntöjä ja oppimaan toisiltaan.”

nuorten vieraantuminen päätöksenteosta ja yhteiskunnasta. Tähän eivät ole syyä nuoret, vaan aikuiset, jotka unohtavat kuulla ja kuunnella nuorta. Poliitiikan vaikea kieli ja kokemus, ettei pysty itse vaikuttamaan asioihin ovat omiaan vähentämään nuorten ja aikuistenkin yhteiskunnallista kiinnostusta.

Demokratiaan kasvaminen alkaa kuitenkin nuoresta. Pohjoismaissa tiedetään, että lapset kasvavat vastuullisiksi

kansalaisiksi, kun heidän annetaan pienestä pitäen tehdä päätöksiä ja ottaa vastuuta niistä. Silti pohjoismaisten nuorten yhteiskunnallinen osallistuminen on vähäistä, ja kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin heikkoa.

Nuorten osallistumisen edistämiseksi on luotu hyviä rakenteita, kuten lailla säädetyt oppilaskunnat tai kuntien nuorisovaltuustot. Nuorten osallisuuden täytyy kuitenkin olla enemmän kuin kerran vuodessa kouluruoosta tai

Satu Haapanen esitteli eduskuntaa Tunisian politiikkakoulun osallistujille joulukuussa 2014

koulun urheiluvälineistä päättämistä. Nuorten pitää voida osallistua asioiden valmisteluun ja päätöksentekoon. Lähes kaikki päätettävät asiathan koskevat myös lapsia ja nuoria, puhuttiinpa sitten kaavoituksesta tai terveydenhuollosta kouluasioista puhumattakaan.

Millä tavalla sitten voitaisiin tukea nuorten osallistumista? Haastattelin aiheesta muutamia nuoria. Heillä oli hyviä lääkkeitä osallisuuden edistämiseksi.

Yhteiskunnan toimintaa pitäisi opettaa jo alaluokilla. Asioita pitäisi tarkastella enemmän nuorten roolista ja näkökulmasta käsin. Olisi hyvä, jos kouluissa kävisi poliitikkoja ja mediassa olisi erilaisia ihmisiä tarjoamassa nuorille rohkaisevia esimerkkejä aktiivisuudesta ja osallistumisesta. Osallisuuden tulisi olla todellista, ei vain kuulemista, vaan aitoa kuuntelemista ja päätöksentekoon mukaan ottamista.

Nuorten osallisuutta edistää, jos aikuiset muistavat kysyä nuorten mielipidettä ja näkemystä asioihin. Nuoria pitäisi nuorisolain mukaisesti kuulla säännöllisesti heitä koskevissa asioissa. Mielestäni nuorten pitäisi saada osallistua lautakuntien työskentelyyn, ja kunnanhallitusten tulisi kysyä säännöllisesti nuorten mielipidettä. On työskenneltävä voimakkaasti uusien osallistumismuotojen kehittämiseksi.

Nuoret pitävät politiikan kieltä vaikeana. Tämä ei ole pelkästään nuorten ongelma, vaan on kysyttävä laajemmin, onko politiikan kieli niin vaikeaa, että iso osa kansasta

vieraantuu sen vuoksi päätöksenteosta ja vallan käytöstä. Jos näin on, on kiinnitettävä huomiota paitsi poliitikkojen ja median käyttämään kieleen, myös siihen, että nuoret saavat keskeiset käsitteet haltuunsa ja ymmärtävät yhteiskunnalliset rakenteet paremmin.

Demokratiassa jokaisen mielipide on arvokas. On tärkeää rohkaista jokaista osallistumaan keskusteluun ja päätöksentekoon. Rakentavaa vuoropuhelua on harjoitettava jo lapsesta alkaen. Jokaisen pitää saada kokea, että juuri hänellä on vaikutusta oman elämänsä kulkuun ja siihen, millaisessa maailmassa tänään ja huomenna elämme.

Demon vahvuus on siinä, että poliitikot eri puolueista ja eri maista pääsevät jakamaan hyviä kokemuksia ja käytäntöjä ja oppimaan toisiltaan. Suomalaiset nuoret voivat osaltaan osallistua globaalin demokratian vahvistamiseen nuorisopoliitikkojen yhteistyön kautta, jota Demo edistää. Nuorten on saatava kokea, että heidän teoillaan voidaan muuttaa maailmaa oikeudenmukaisemmaksi ja paremmaksi – lähellä ja kaukana.

Satu Haapanen

Demon puheenjohtaja 2014–2015

Kansanedustaja 2011–2015

Vihreät

VAIKUTTAVAA TYÖTÄ KUMPPANIMAISIA

Tansanian naispoliitikot yhteistä agenda etsimässä

TANSANIAN NAISPOLIITIKKOJEN puoluerajat ylittävä yhteistyö alkoi Demon tuella, ja Demon tukea tarvittiin myös, kun muodostettu yhteistyöfoorumi – Ulingo – päätettiin perustaa viralliseksi, itsenäiseksi toimijaksi. Viimeisen kymmenen vuoden aikana Demon tuki on ollut ensiarvoisen tärkeää tansanialaisille naispoliitikoille ja heidän vuoropuhelulleen maan demokratian kehittämiseksi.

Yksi tärkeimmistä työn vaikutuksista on ollut se, että Demon mahdollistaman monipuolueyhteistyön avulla naiset eri puolueista ovat pystyneet muodostamaan yhteisen agendan ja edistämään sitä puolueissa ja maan hallinnossa. Tämä ei olisi ollut mahdollista ilman sisaruutta – varoja ja kokemustenvaihtoa – suomalaisten poliitikkojen ja Demon kanssa.

Ave Maria Semakafu tapasi Demon puheenjohtajan Eila Tiaisen Suomessa vuonna 2012

Ulingosta on kasvanut todellinen voimavara tansania-laisille naispoliitikoille, ja olemme pystyneet vaikuttamaan tasa-arvoon muun muassa vaalijärjestelmässämme ja antamaan yleisesti näkyvyyttä naisten asialle poliittisessa päätöksenteossa. Tansanian perustuslain uusiminen on ollut erinomainen mahdollisuus Ulingolle kasvattaa naisten näkyvyyttä politiikassa ja edistää naisten ja muiden poliittisesti syrjittyjen ryhmien oikeuksia. Kokoamamme asialista hyväksyttiin yhtenä kahdestatoista ”ei neuvoteltava” asiasta perustuslain tasa-arvoasioita käsittelevässä toimielimessä.

Yhteinen ymmärrys tasa-arvoasioista ja rakentava yhteistyö ovat yhteistyöfoorumin keskeisiä saavutuksia. Jäsenet ovat hyväksyneet, että foorumissa tärkein asia on naisten asia – ei puoluepolitiikka. Laajempi yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa on auttanut yhteistyöfoorumia terävöittämään sen agendaan tasa-arvon saavuttamiseksi politiikassa.

Ave Maria Semakafu

Tansanian naispoliitikkojen yhteistyöfoorumin koordinaattori

TANSANIASSA on Demon tuella perustettu maan ensimmäinen parlamentin naisjärjestöt kokoava yhteistyöfoorumi, joka keskittyy erityisesti tasa-arvon edistämiseen politiikassa. Foorumi rekisteröitiin virallisesti vuonna 2010.

Foorumi sai Tansanian perustuslain uudistusprosessissa tärkeän aseman ja suurin osa sen ydinryhmän jäsenistä nimitettiin perustuslakia säätävään kokoukseen. Uudessa

perustuslakiluonnoksessa on esitetty vaalijärjestelmän muuttamista niin, että sekä parlamentaarikkojen että kunnanvaltuutettujen valinnassa tulee naisten ja miesten lukumäärän olla 50:50. Näin luovutaan nykyisestä nimittämiseen perustuvasta kiintiöjärjestelmästä. Tämä lisäisi sekä naisten määrää että vaikutusmahdollisuuksia maan parlamentissa.

Tansanian naispoliitikkojen yhteistyöfoorumi kokoaa yhteen kaikkien parlamenttipuolueiden naisjärjestöt

Nuoret tasa-arvon puolesta Nepalissa

KAIKKI POLITIIKASSA MUKANA olevat naiset kohtaavat samankaltaisia haasteita. Onkin tärkeää, että nuoret nepalilaiset naispoliitikot ovat valmiita työskentelemään yli puoluerajojen, sillä jos haluaa onnistua politiikassa, täytyy olla kykyä kunnioittaa muita, heidän arvojaan ja mielipiteitään. Helpommin sanottu kuin tehty, mutta uskon, että on mahdollista jättää mukavuusalueensa ja haastaa omat ajatuksensa. Meidän naispoliitikkojen tulee tukea toisiamme ja luoda myönteistä energiaa, jota tarvitaan haasteiden kohtaamiseen politiikassa.

Demon tukema Nuoret tasa-arvon puolesta -projekti, joka oli suunnattu erityisesti nuorille naispolitiikoille, on tietääkseni ainoa laatuaan. Maantieteellisesti se ylsi Panchatarista itäisestä Nepalista aina Bujuraan läntisimmässä Nepalissa. Tasa-arvon lisääminen, yhteisten ongelmien tunnistaminen ja sellaisten käytäntöjen kehittäminen, joiden avulla näihin yhteisiin ongelmiin voidaan puuttua, olivat projektin tärkeimpiä tavoitteita. Mielestäni erityisesti yhteisen toimintasuunnitelman kehittäminen yhteisiin ongelmiin teki projektista arvokkaan.

Projekti tarjosi meille hyvän mahdollisuuden kannustaa yhä uusia ja toisaalta jo aktiivisia kumppaneitamme olemaan aktiivisempia politiikassa. Projektin aikana pystyimme myös vahvistamaan puolueiden välisiä siteitä ja löytämään yhteistä kosketuspintaa. Siten voimme myös vähentää epämiellyttäviä kiistoja.

Henkilökohtaisella tasolla projekti auttoi minua tunnistamaan kaikkein kriittisimpiä haasteita, joita me naiset

kohtaamme politiikassa. Sain mahdollisuuden työskennellä muista puolueista tulevien naisten kanssa ja sain siten lisätietoa ja uusia näkökulmia kohtaamiimme haasteisiin. Yhteistyö auttoi minua ymmärtämään, kuinka erilaisuudesta huolimatta voimme toimia yhdessä. Projektin aikana opin olemaan joustavampi ja esittämään mielipiteeni niin, että kunnioitin myös muiden mielipiteitä.

Olin onnekas, kun sain tavata projektin aikana Suomen entisen kehitysministerin Heidi Hautalan. Sen lisäksi, että sain paljon arvokasta tietoa kansainvälisestä politiikasta, ymmärsin, että korkeassakin asemassa olevat naispoliitikot niin Nepalissa kuin Suomessa kohtaavat samanlaisia haasteita. Naispoliitikkoja yritetään usein pitää heille asetetuissa raameissa, jotka on määritellyt miesvaltainen poliittinen kulttuuri.

Onneksi sain myös kuulla siitä, kuinka naisten osallistuminen politiikkaan on yleistynyt Suomessa. Menestystarinoista on hyvä ottaa oppia. Tällä oli syvä vaikutus minuun ja se antoi energiaa jatkaa työtäni. Aionkin kantaa poliittiset velvollisuuteni jatkossa entistäkin intohimoisemmin.

Laxmi Khatiwada

Keskuskomitean jäsen

Nepali Congress -puolueen nuorisojärjestö Nepal Tarun Dal

Demon tukemassa Nuoret tasa-arvon puolesta -hankkeessa koulutettiin nuoria naispoliitikkoja ympäri Nepalia

NEPALISSA puolueiden nuoriso- ja opiskelijajärjestöt aloittivat 2007 Demon tukemina ensimmäistä kertaa maan historiassa järjestelmällisen yhteistyön nuorten aseman ja tasa-arvon parantamiseksi politiikassa.

Toiminnassa ovat olleet mukana kaikkien merkittävien parlamenttipuolueiden nuoriso- ja opiskelijajärjestöt, tarkoittaen entisten sisällissodan aikaisten vihollisten raken-

tavaa poliittista yhteistyötä. Vuonna 2010 järjestöt tekivät yhdessä maan ensimmäisen nuorisopoliittisen ohjelman.

Vaalivuonna 2013 järjestöt sitoutuivat Demon ja UNDP:n yhteisen hankkeen myötä väkivallattomiin vaaleihin, ja vaalit olivat Nepalin nykyhistorian rauhallisimmat. Aiemmin varsinkin opiskelijajärjestöt ovat emopuolueidensa yllyttäminä vastanneet suuresta osasta vaalilevottomuuksia.

Uusi sukupolvi luottaa yhteistyöhön Tunisiassa

TUNISIALAISET NUORET olivat kantava voima entisen presidentti Zine el-Abidine Ben Alin hallinnon kaataneessa vallankumouksessa alkuvuodesta 2011. Vallankumouksen jälkeen nuoret kuitenkin jäivät sivuun tai heidät syrjäytettiin muodollisesta päätöksenteosta. Useat nuoret vierastavat puoluepolitiikkaa ja demokratian hidas juurtuminen lisää turhautumista. Maassa, jossa kaksi kolmesta asukkaasta on alle 35-vuotiaita, on nuorten saaminen mukaan puoluepolitiikkaan kuitenkin erittäin tärkeää. Tunisian politiikkakoulu

koettaakin houkutella nuoria olemaan aktiivisempia politiikassa ja ennen kaikkea vahvistaa Tunisian uutta poliitikkojen sukupolvea, jotta he olisivat valmiita vastuuseen, kun edellinen sukupolvi aikanaan jättää paikkansa.

Tunisian politiikkakoulussa olennaista on myös nuorten poliitikkojen yhteistyö yli puoluerajojen, ja innostusta sekä vertaistukea haetaan myös ulkomailta. Poliitiikkakouluun osallistuneen Nidaa Tounes -puolueen Kmar Gazzoun mukaan on ollut tärkeää nähdä, miten asioita tehdään ulko-

mailla. Kouluttajina ja vieraina on asiantuntijoita ympäri maailmaa. Alumneille on järjestetty opintomatkoja muun muassa Suomeen, Hollantiin, Ranskaan ja Bulgariaan.

Parasta kursseilla on Gazzoun mukaan kuitenkin ollut tutustua toisia puolueita edustaviin nuoriin ja ymmärtää heidän visioitaan. ”Vaikka jokainen pitää kiinni omasta ideologiastaan, asenteissa on tapahtunut iso muutos. Aiemmin ei ollut kommunikaatiota puoluerajojen yli”, Gazzou sanoo.

Myös Parti Populaire Progressiste -puoluetta edustavalle Hichem Hosnille politiikkakoulu on tarjonnut ainutlaatuisen tilaisuuden dialogiin: ”Politiikan alan koulutus Tunisiassa rajoittuu akateemiseen maailmaan. Poliitiikkakoulu toi edistykselliset ja islamistit, liberaalit ja sosialistit saman

pöydän ääreen, mikä on vähentänyt jännitteitä”.

Afek Tounesia edustavan Manel Rhouman mielestä se, että hän on saanut tutustua oman sukupolvensa poliitikoihin yli puoluerajojen, on yhtä tärkeää, kuin ne käytännön tiedot ja taidot, joita politiikkakoulussa opetetaan.

Tunisian politiikan nuori sukupolvi on valmis käyttämään luotuja verkostoja hyödykseen, kun he hiljalleen pääsevät päättäviin asemiin, vaikka muutoksen hitaus voikin turhauttaa. ”Pitää kuitenkin olla positiivinen, demokratisoituminen on vasta alussa. Välillä tuntuu siltä, että emme voi kuin odottaa – ehkä jo viiden vuoden päästä tilanne on erilainen, kun nuori, taitavampi ja yhteistyöhaluisempi sukupolvi alkaa päästä valtaan.”

Kmar Gazzou ja Hichem Hosni uskovat uuden poliittisen sukupolven yhteistyökykyyn yli puoluerajojen

TUNISIASSA on Demon ja hollantilaisen Netherlands Institute for Multiparty Democracyn tuella perustettu uuden sukupolven poliitikoille suunnattu politiikkakoulu, jonka käy noin 50 nuorta poliitikkoa vuodessa.

Vuoden 2014 parlamenttivaaleissa oli ehdolla joka neljäs Tunisian politiikkakoulun noin 200 alumnista. Heistä 14 valittiin parlamenttiin ja kolme ministereiksi.

Poliitiikkakoulun kursseilla opetellaan rakentavan ja yhteistyökykyisen poliittisen kulttuurin taitoja ja kannustetaan nuoria mukaan politiikkaan.

Naisten ääni esiin yhteistyöllä

YHTEISTYÖMME AIKANA olemme ymmärtäneet, että jokaisella sambialaisella naispolitiikolla on samanlaisia ongelmia ja haasteita, jotka johtuvat sukupuolestamme. Demon ja Zambia National Women's Lobbyin tuella olemme nyt kuitenkin oppineet sen, milloin ja miten meidän kannattaa toimia yhdessä rintamassa naisina ja olla siten vahvempia.

Yhdessä voimme myös edustaa niitä sambialaisia naisia, joiden äänet eivät yleensä kuulu. Olemme esimerkiksi pystyneet yhdessä nostamaan naisiin kohdistuvan väkivallan keskusteluun ja työllämme on ollut sitä vähentävä vaikutus. Olemme myös ottaneet esille tyttöjen ja poikien väliset erot koulutuksessa, ja puoluerajat ylittävän yhteistyömme ansiosta yhä useampi perhe pitää tyttöjen koulutusta yhä tärkeämpänä.

Nykyään pidämme yhteyttä myös tapaamisten välillä. Teemme töitä yhdessä, annamme toisillemme neuvoja ja teemme yhteisiä poliittisia avauksia. Voimme Demon tukeman työn ansiosta puhua toisillemme nykyään vapaasti, pelkäämättä erilaisia poliittisia taustojamme.

Meille täysin uudenlaisen yhteistyön lisäksi olemme myös saaneet paljon uutta tietoa toimiaksemme paremmin politiikassa. Olemme nykyään paljon vakuuttavampia, ja julkisesti puhuminen on helpompaa. Meillä on myös itsevarmuutta esittää ideamme puolueissamme ja siten vaikuttaa puolueiden ohjelmiin, kuten myös koko Sambiaan.

Tavoitteemme on saada lisää naisia päättäviin asemiin Sambiassa, kuten myös se, että yhteistyöfoorumimme toimisi keskeisesti ja itsenäisesti ilman ulkopuolista tukea. Samalla haluamme, että tulevaisuudessa Sambian naispolitiikot tekevät yhteistyötä maan jokaisessa provinssissa ja alueella.

*Demon ja ZNWL:n tukeman naisten poliittiseen osallistumiseen keskittyvän työn ohjausryhmää haastateltiin Lusakas-
sa kesäkuussa 2015. Ohjausryhmä koostuu Sambian parlamenttipuolueiden naisjärjestöjen edustajista.*

”Yhdessä voimme myös edustaa niitä sambialaisia naisia, joiden äänet eivät yleensä kuulu.”

Suomalaisten naisten esimerkki antaa voimaa

PÄÄTIN LÄHTÄÄ POLITIIKKAAN, koska kotiseudullani oli liian paljon ongelmia ja koin, että silloiset edustajamme eivät tehneet tarpeeksi puolestamme. Vuosi oli 2006, ja pääsin läpi yllättävän helposti, sillä ihmiset halusivat muutosta. Vuoden 2011 vaaleissa kilpailu oli tiukempaa, mutta ihmiset tiesivät, kuinka kovaa työskentelin ja ansaitsin uuden kauden.

Olen ollut politiikassa jo jonkin aikaa, mutta Zambia National Women's Lobbyin ja Demon yhteiset koulutukset ovat antaneet minulle paljon uutta. Aiemmin en tiennyt tarpeeksi naisten osallistumisen tärkeydestä politiikassa. Nyt olen pystynyt käyttämään tätä tietoa hyväkseni ja kannustanut ja houkutelut naisia olemaan aktiivisia ja ymmärtämään, että meitä tarvitaan päätöksenteossa.

Lisäksi osallistuminen Demon tukemaan toimintaan on antanut minulle paljon itseluottamusta. Aiemmin vetäydyin, kun miehet olivat äänessä enkä lähtenyt haastamaan heitä, toisin kuin nykyään. Olen rohkaissut naiskollegoitani tekemään samoin. Olen myös löytänyt uuden tavan lähestyä poliittisia kysymyksiä. Olen oppinut, kuinka olla jatkuvassa yhteydessä äänestäjiini ja ihmisiin äänestysalueellani, ja nyt pystymme yhdessä identifioimaan alueellemme tärkeitä kysymyksiä. Ihmiset arvostavat tätä todella paljon.

Sain mahdollisuuden lähteä koulutusmatkalle Suomeen. Olin erittäin innoissani, kun minut valittiin koko maan kaikkien puolueeni kunnanvaltuutettujen joukosta. Matka oli ensimmäinen kertani Sambian ulkopuolella. Opin paljon siitä, kuinka naiset työskentelevät yhdessä Suomessa koskien yhteiskunnallisia ja tasa-arvoon liittyviä asioita. Olen käyttänyt Suomen esimerkkejä paljon Sambiassa, kun keskustelen ihmisten kanssa ja koetan vakuuttaa heitä siitä, että on täysin mahdollista saada lisää naisia mukaan päätöksentekoon ja parlamenttiin asti.

Christine Chewe

*Kunnanvaltuutettu, Musakanya, Sambia
Patriotic Front -puolue*

Christine Chewe (oik.) tutustui suomalaiseen politiikkaan osana sambialaisten naispoliitikkojen delegaatiota kesällä 2014

Itsevarmuus auttaa tekemään parempaa politiikkaa

PÄÄDYIN POLITIIKKAAN kirkon kautta, kun Lusakan arkkipiispa rohkaisi naisia mukaan politiikkaan. Minulle annettiin heti liittymislomake – vitsinä – mutta innostuin ideasta ja päätin lähteä mukaan. Muut naiset kannustivat minua, kuten myös aviomieheni. Ensimmäinen Zambia National Women's Lobbyin tapaaminen, johon osallistuin, oli käännekohta uralani ja aloin ottaa politiikan tosissani. Minusta tulikin pian kunnanvaltuutettu. Women's Lobbyilta saamani tuki oli elintärkeää, sillä olin ensimmäinen nainen kunnanvaltuustossa eikä alueeltani ole koskaan ollut naiskansanedustajaa.

Naispolitiikkona oleminen ei ole helppoa Sambiassa. Maassa on paljon korruptiota, ja se hyödyttää yleensä miehiä. Tiedän, että tehdessäni kampanjaani jotkut miehet ovat

pyytäneet ihmisiä olemaan äänestämättä naisehdokasta.

Demon ja Women's Lobbyin koulutukset ovat auttaneet minua henkilökohtaisella tasolla, mutta ne ovat myös helpottaneet yhteisöitämme näkemään naisten poliittisen osallistumisen merkityksen. Henkilökohtaisesti olen huomattavasti itsevarmempi ja vakuuttavampi nykyään ja haluan tehdä entistä enemmän töitä. Lisäksi en olisi voinut voittaa Gender Links -tasa-arvopalkintoa ilman tietoja ja taitoja, joita olen koulutuksissa saanut.

Bennadette Chabakalanga

*Kunnanvaltuutettu, Kapiri Mposhi, Zambia
Movement for Multiparty Democracy -puolue*

SAMBIASSA valmistaudutaan vuoden 2016 vaaleihin keskittyen siihen, että naisten edustus kunnallispolitiikassa saataisiin kasvamaan nykyisestä kuudesta prosentista. Demo on kouluttanut nykyisten naiskunnanvaltuutettujen lisäksi ehdolle asettuvia naisia jokaisesta puolueesta.

Lisäksi Demo on vahvistanut naisten puoluerajat ylittävää yhteistyötä niin paikallisella kuin kansallisella tasolla. Paikallistasolla yhteistyöfoorumit toimivat itsenäisesti hankkeen viidessä piirikunnassa ja valtakunnallisella tasolla naispolitiikot tekivät alle vuosi toiminnan aloittamisen jälkeen ensimmäistä kertaa puoluerajat ylittävän kannanoton, jossa tuomittiin täytevaalien yhteydessä esiintynyt väkivalta.

Demon toiminta Sambiassa tähtää naispolitiikkojen osaamisen vahvistamiseen paikallistasolla

Myanmarin politiikkakoulu raivaa tietä vuoropuhelulle

ENNEN POLITIIKKAKOULUN ALKAMISTA puolueidemme keskinäiset tapaamiset pitivät sisällään lähinnä väittelyä, eikä minkäänlaisia yhteisiä ratkaisuja löydetty. Politiikkakoulu on auttanut meitä ymmärtämään, että vaikka kilpailemme toistemme kanssa, voimme silti löytää kaikkia tyydyttäviä ratkaisuja, jotka auttavat maatamme kehittymään.

Ennen koulutusten alkamista jotkut meistä ajattelivat, että usean puolueen yhteiset tapahtumat olisivat epämukavia. Ennustimme, että puolueet pysyttelisivät omissa ryhmissään ja tekisivät tehtävät ja kävisivät keskustelut keskenään. Ajattelimme, että osallistujat olisivat tiukkoja väitellessään eivätkä näkisi muita kuin oman puolueensa näkökulmat. Huomasimme kuitenkin, että erehdyimme. Pystyimme puoluerajat ylittävään vuoropuheluun sekä jakamaan tietoa ja kokemuksia keskenämme. Ja se oli itse asiassa mukavaa.

Kun tehdään sopimuksia ja neuvotellaan, onko mahdollista, että joku saa kaiken minkä haluaa, täydet sata prosenttia? On tärkeää huomata, että neuvottelussa kukaan ei saa kaikkea mitä haluaa. Kaikkien puolueiden tulee ymmärtää neuvottelujen todellinen luonne. Se on demokratian elinehto. Jos emme koordinoi ja tee yhteistyötä, lait ovat

olemassa ainoastaan paperilla, eivät toimeenpantuina ja valvottuina.

Toivomme, että puolueet muillakin Myanmarin alueilla ja osavaltioissa saavat mahdollisuuden osallistua politiikkakoulun kursseille, esitellä omat näkökulmansa ja oppia

arvostamaan erilaisuutta, kuten me opimme.

Jos politiikkakoulu voidaan järjestää kaikkialla Myanmarissa, tulee maamme hyötymään ja voimme luoda parempia poliittisia verkostoja. Olemme varmoja, että politiikkakoulun alumnit tulevat edistämään maamme kehitystä sen nykyisessä taitekohdassa.

Haluamme kaikki demokratiaa, ja olemme yhteisellä matkalla saavuttaaksemme päämäärämme jonain päivänä. Tällä matkalla ei ole tärkeintä se, ketkä tai mitkä puolueet ovat parrasvaloissa, vaan teemme kaikki yhdessä töitä, jotta voimme kutsua maatamme todelliseksi demokratiaksi.

Myanmarin politiikkakoulun ensimmäisen kurssin osallistujia Tanintharyin alueella haastateltiin heidän neljäviikköisen kurssinsa lopussa helmikuussa 2015. Osallistujat edustivat viittä eri puoluetta.

”Pystyimme puoluerajat ylittävään vuoropuheluun sekä jakamaan tietoa ja kokemuksia keskenämme. Ja se oli itse asiassa mukavaa.”

Myanmarin politiikkakoulun ensimmäinen kurssi järjestettiin Tanintharyin alueella loppuvuodesta 2014

MYANMARISSA Demon ja Netherlands Institute for Multiparty Democracyn vuoden 2014 lopussa perustama politiikkakoulu on maan ensimmäinen poliittiset puolueet paikallistasolla yhdistävä koulutusohjelma.

Sen ensimmäiset kurssit kolmella alueella ovat saaneet suurta kiitosta puolueiden ennen mahdottoman yhteistyön mahdollistamisesta, ja niitä on toivottu myös muille alueille ja osavaltioihin Myanmarissa.

Nuoret vuoropuhelussa yhtenäisen Sri Lankan puolesta

DEMO JA ONE-TEXT INITIATIVE -järjestö kutsuivat nuorisopoliitikkoja kaikista puolueista yhteisen pöydän ääreen keskustelemaan kokemuksistamme srilankalaisina nuorina politiikassa ja siitä, miltä toivoisimme maamme näyttävän tulevaisuudessa. Ennen kuin saimme tämän mahdollisuuden käydä keskustelua neutraalissa tilassa, puhuimme tärkeistä poliittisista kysymyksistä ainoastaan oman puolueemme tai paikallisyhteisömme sisällä. Olimme itse luomiemme raamien sisällä ilman mahdollisuutta kuulla muiden nuorten ääntä.

Yhteisten työpajojen aikana oli erityisen hienoa huomata, että meillä nuorisopoliitikoilla ja järjestöillämme on yllättävän vähän kiistakysymyksiä näkemystemme ja mieliteidemme suhteen. Ja vaikka olemme eri mieltä joistakin kysymyksistä, huomasimme, että kaikki ovat sitoutuneita rakentamaan maamme tulevaisuutta yhdessä sovittelulla tavalla. Olemme oppineet toisiltamme, että kaikki puolueet ovat motivoituneita saavuttamaan paremman, yhtenäisemmän ja sisällissodan haavoista parantuneen Sri Lankan, ja kiitos tämän Demon mahdollistaman vuo-

ropuhelun, voimme oppia lisää toisistamme ja ymmärtää paremmin kaikkien kansalaisten todellisuuden ja tarpeet.

Nämä vuoropuheluun keskittyvät työpajat ovat avanneet mahdollisuuden keskustella näkökannoistamme ja verrata niitä muiden nuorten poliitikkojen ideoihin ja ajatuksiin tulevaisuutta koskien. Meillä ei ole koskaan aiemmin ollut yhteistä keskustelufoorumia. Tämä on ensimmäinen kerta 30 vuoteen, kun poliittiset nuorisojärjestöt tapaavat ja keskustelevat.

Työpajat olivat silmiä avaava kokemus. Haluamme käyttää tätä perustuksena tulevaisuutta varten, sillä tulemme varmasti tulevaisuudessa tapaamaan poliittisissa yhteyksissä ja tämä perusta auttaa meitä ratkaisemaan ongelmia paremmin kuin meitä edeltävä poliitikkojen sukupolvi. Kaikista tärkein oppi on ollut se, että on hyväksyttävää olla eri mieltä. Haluamme jatkaa vuoropuhelua, jotta voimme varmistaa kaikkien osapuolten sitoutumisen demokratiaan ja hyvään hallintoon.

Toiveissamme on entistä parempi, vapaa ja itsenäinen valtio jätettäväksi tuleville sukupolville. Tiedämme, että tämä on jokaisen srilankalaisen toive uskontoon, etnisyyteen tai kotipaikkaan katsomatta. Olemme ymmärtäneet, että vuoropuhelu on ainoa tapa päästä erimielisyyksistä eteenpäin. Suurin osa meistä on tulevaisuudessa paikallisia, alueellisia tai kansallisia johtajia. Tämä yhteenkuuluvuus, jonka olemme luoneet, tulee olemaan sinä päivänä vielä arvokkaampi kuin se on nyt. Olemme sitoutuneita ylläpitämään tätä rehellistä kumppanuutta, jonka olemme saavuttaneet.

Demon ja sen srilankalaisen kumppanijärjestö One-Text Initiativen työpajoihin osallistuneita, kaikkia maan parlamenttipolueita edustavia nuorisopoliitikkoja haasteltiin Colombossa kesäkuussa 2015 järjestetyn työpajan yhteydessä.

KRUZE PHOTOGRAPHY

Nuorisopoliitikot matkustivat yhteiseen työpajaan Sri Lankan pohjoisosassa sijaitsevaan Jaffnaan kesällä 2015

SRI LANKAN nuorisopoliitikot aloittivat Demon fasilitoimana poliittisen yhteistyön nuorten aseman ja rauhanomaisen sovitteluvan politiikan edistämiseksi vuonna 2015.

Nuoret ovat yhdessä valinneet yhteistyönsä teemaksi

kansallisen, sisällissodan jälkeisen sovitteluprosessin.

Sri Lankassa tehdään Demon tuella historiaa, sillä nuorisopoliitikot kaikista parlamenttipolueista ovat ensimmäistä kertaa sitoutuneet rakentamaan vuoropuheluun ja yhteistyöhön.

MIKSI DEMOKRATIAA KANNATTAA TUKEA?

Demokratia totta kai – mutta miten?

OLEMME VARMASTI KAIKKI vakuuttuneita demokratian tärkeydestä sekä jokaisen ihmisen että koko kansakunnan kannalta. Se on myös rauhaa lujittava tekijä kansojen välillä. Mielipiteet eroavatkin vasta tarkasteltaessa käytännön sovellutuksia. Useimmat niin sanotut vanhat demokratiat pitävät omaa malliaan jollakin lailla muita parempana. Muutenhan sitä ei olisi valittukaan!

Tosiasiassa useimmat käytössä olevat mallit ovat historiallisesti katsottuna lukuisten kompromissien tulosta. Joskus tulokset ovat paremmin, joskus huonommin toimivia. Kaikilla malleilla on hyvät ja huonot puolensa. Olisi vähintäänkin reilua kertoa siitä vasta demokratiansa rakentamisvaiheessa oleville maille.

On yksikamarisia ja kaksikamarisia kansanedustuslaitoksia. On vaaleja, jotka ovat vapaaehtoisia, mutta on myös demokratioita, joissa on äänestyspakko. Vaalisalaisuuden ehdottomuuskin vaihtelee. Uusin villitys läntisissä demokratioissa näyttää olevan vaalilupukkeen valokuvaaminen äänestyskopissa. Ei tunnu ihan järkevältä!

Käytössä on malleja, joissa valtion päämies tai nainen valitaan suoralla vaalilla tai valitsijoiden välityksellä. Joisakin maissa on presidentin tai muun tittelin omaavan

valtion päämiehen valintakaudet rajattu. Useissa Euroopan unioninkin maissa valtion johto määräytyy perimysjärjestyksellä. Itse asiassa monarkioiden määrä on Euroopassa melko korkea.

Useissa maissa kansanedustajan valinta hallituksen ministeriksi edellyttää sijaisen astumista kansanedustuslaitokseen. Suomessahan näin ei ole. Kaiken kaikkiaan näyttää siltä, että hyvin erilaisilla variaatioilla voidaan toteuttaa demokratiaa – ja ihmiset ovat niihin tyytyväisiä.

Vaalit ovat tärkeitä, mutta ei kaikki

Länsimaiden ulkopuolelta tulevat kritisoivat meitä liiallisesta vaalikeskeisyydestä. Reilut ja rehelliset vaalit takaavat tietysti demokraattiselle yhteisölle terveen perustan, mutta totta kai yhtä lailla pitää kiinnittää huomiota siihen, mitä tapahtuu vaalien välillä. Valittujen edustajien tulee kunnioittaa ihmisoikeuksia, myös vähemmistöön jääneiden oikeuksia.

Myös vaalitarkkailu edellyttäisi pitkäaikaisempaa ja syvällisempää yhteiskunnan tuntemusta kuin mihin yleensä on mahdollisuus. Esimerkiksi naisten ja miesten väliset erot vaaliehtokkuudessa ja valituksi tulemisessa selittyvät

usein laajemmalla sukupuolten välisellä epätasa-arvolla yhteiskunnassa. Samalla tavoin tulisi tarkkailla myös etnisiä, uskonnollisia tai sosiaalisia eroja. Täysin virheetöntä maata tuskin löytyykään, mutta suunnan tulisi olla kohti tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa. Kansainvälinen parlamenttien välinen liitto (IPU) on tehnyt tässä arvokasta työtä. Jo järjestelmien suurempi avoimuus auttaa löytämään epäkohtia.

Demo asettuu tässä demokratian rakennustyössä askeleen lähemmäksi ruohonjuuritasoa. Yleensä puolueet asettavat vaaleissa ehdokkaat. Niiden toiminnalla on suuri merkitys esimerkiksi siinä, asetetaanko naisia ja miehiä tasapuolisesti ehdokkaaksi tai mikä on nuorten mahdollisuus vaikuttaa. Samoin siitä, miten puolueiden jäsenillä

on mahdollisuus tehdä yhteistyötä keskenään tai toisten puolueiden jäsenten kanssa, päätetään yleensä puolueiden omista elimistä.

Uusien demokratioiden tulisi saada monipuolista ja kriittistä informaatiota. Olisi hyödyllistä kertoa kaksi- tai monipuoluejärjestelmien ja erilaisten vaalitapojen eroista. Vanhojen, itseään demokraattisena pitävien maiden tulisi uskaltaa kertoa monipuolisemmin ja rohkeammin myös niistä vaikeuksista ja epäkohdista, mitä heillä itsellään on. Esimerkiksi tulisi tunnustaa, että vuosien mittaan poliittinen osallistuminen saattaa menettää monien ihmisten silmissä mielenkiintonsa, vaikka siihen ei ole mitään juridisia esteitä ja yhteiskunnassa tarvittaisiin muutoksia. Se

”Vanhojen, itseään demokraattisena pitävien maiden tulisi uskaltaa kertoa monipuolisemmin ja rohkeammin myös niistä vaikeuksista ja epäkohdista, mitä heillä itsellään on.”

Tarja Halonen vierailulla Nepalissa marraskuussa 2014

tekisi yhteistyöstä tasa-arvoisemman ja luontevamman.

Yhteistyön onnistumiseen vaikuttaa moni muukin asia. Missään maassa ei ole vain yhtä epäkohtaa korjattavana, vaan yleensä kyseessä on aidosti monihaasteinen tehtävä. Asian voi tietysti ilmaista myös toisinpäin: yhteiskunnan demokratisoituminen on jatkuva prosessi ja paljon laajempi asia kuin vaalien aikaansaaminen. Mutta jostain on aloitettava. Suomi on hyvä maa vasta-alkajan kumppaniksi: maamme on paitsi kansainvälisen vertailun pohjalta suhteellisen tasapainoisesti kehittynyt, että myös niin pieni, ettei sen vaikutus – tai riippuvuus siitä – voi kasvaa kohtuuttomaksi.

Oikeusvaltio ja hyvä hallinto

Riippumattomien tuomioistuinten ja hyvän hallinnon merkitystä tulisi vahvistaa monissa maissa. Usko demokratiaan horjuu helposti, jos poliittisten päätösten vaikutus ei näy arkipäivässä. Tällaisen arkipäivässä näkyvän muutoksen aikaansaaminen ei ole helppoa.

Suomi on tuonut kansainväliseen keskusteluun muita innokkaammin hyvän hallinnon merkityksen. Korruptio on kansainvälisesti pikemminkin sääntö kuin poikkeus. Pohjoismailla on Transparency Internationalin kansainvälisen vertailun mukaan poikkeuksellisen puhdas maine. Syyt tähän löytynevät kulttuurista ja hallinnon avoimuudesta. Kulttuurin muuttaminen on pitkä prosessi. Mielleyhtymät, joissa rehellisyys liittyy tyhmyyteen ja viekkaus älykkyyteen, ovat vaikeasti purettavia.

Hallinnon avoimuus auttaa kuitenkin löytämään hallinnon epäkohtia. Jos virkamiesten työmäärä on kohtuuton ja

palkalla ei käytännössä pysty elämään, on ruohonjuurita-son korruptio – virkamiesten voitelu – iso riski. Ihmisten on pakko saada lapsilleen syntymätodistus, jotta he voivat aloittaa koulunkäynnin tai saada yrityksen toimiluvat laillisen liiketoiminnan aloittamiseksi. Jos luvat tulisivat ajallaan ja maksutta, tarve tällaiseen korruptioon voisi kadota. Suuryritysten harjoittaman massiivisen korruption kitkemiseen tarvitaan taas toisenlaiset lääkkeet.

Lahjomaton ja tehokkaasti toimiva oikeuslaitos on ehdottoman tärkeä myös talouden terveelle kasvulle. Oikeusjärjestelmät ovat sellaisenaan vaikeita siirrettäviä, mutta periaatteiden selventäminen osana demokratiaa onnistuu kyllä. Korkeimman hallinto-oikeuden entinen presidentti Pekka Hallberg on tehnyt tässä asiassa paljon hyvää työtä.

Sosiaalisesti oikeudenmukainen ja moniarvoinen yhteiskunta

Taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien nousu kansalais- ja poliittisten oikeuksien rinnalle on kestänyt kauan. Pohjoismainen hyvinvointiyhteiskuntamalli on lyönyt kansainvälisessä vertailussa itsensä läpi pohdittaessa kestävään kehitykseen sopivia demokratiamalleja. Yksilövapauksien ja yhteisen vastuun ja hyvinvoinnin tasapainottaminen on vaikea laji, ja hallitsemattoman globalisaation vaikutus tekee sen vielä vaikeammaksi.

Taloudellisen kasvun käyttäminen ainoana hyvinvoinnin mittarina on jo yleisesti tuomittu liian kapea-alaiseksi. Hyvinvointiyhteiskunnan indikaattorit tuovat huomattavasti paremmin esille esimerkiksi sukupuolten tai etnisten ryhmien välisen eriarvoisuuden.

Useat kansainväliset kokoukset ovat nyttemmin asettaneet kestävämpien ja paremmin voivien yhteiskuntien toteutumisen välttämättömäksi ehdoksi sukupuolten välisen tasa-arvon paranemisen. Tätä nykyä se merkitsee erityisesti naisten aseman parantamista. Suomen mahdollisuus tässä työssä on erittäin suuri. Meillä on itsellämme näyttöä. Muutos on mahdollista tehdä ja se tuottaa hyvän tuloksen koko yhteiskunnalle. Turha kainous kertoa tuloksista kannattaa jättää kotiin, vaikka mihinkään mahtailuun ei kannatakaan revetä.

Oma kokemukseni kansainvälisestä yhteistyöstä – viimeksi keväällä 2015 Harvardin yliopistossa USA:ssa – kertoo, että maahamme kohdistuu laajaa kiinnostusta erityisesti opetuksen ja terveydenhuollon, mutta myös muiden yhteiskuntasektorien osalta.

Miksi juuri Demo?

Demon tapa tehdä demokratiatyötä on kansainvälisesti varsin mielenkiintoinen toimintamalli. Erilaiset mielipiteet ja intressitkin ovat luonnollisia kaikissa yhteisöissä. Mutta miten ratkaista nämä asiat käytännön kehitysyhteistyössä, on kiinnostava asia. Vaikka vaaleista ja niiden merkityksestä demokratialle puhutaan paljon, aika harvoin kerrotaan puolueista. Demon työn pohjahan on tuki puolueilta puolueille. Eduskuntapuolueiden mukanaolo antaa vaikutelman kansallisesta yhteistyökyyvystä, jonka periaate voisi olla mahdollisesti hyödyllinen myös yhteistyömaassa. Kun Demon toiminta on jatkunut samantyyppisenä useita vuosia – jopa vuosikymmenen, se on entistä vakuuttavampaa.

Itselläni on ollut ilo toimia yhteistyössä Demon kanssa viimeksi Nepalissa Club de Madridin kautta. Kyseinen jär-

jestö on entisten demokraattisesti valittujen valtioiden ja hallitusten päämiesten ja -naisten yhteenliittymä, joka pyrkii nimenomaan käytännön kokemusta omaavien jäsentensä työn kautta auttamaan erilaisissa haasteissa. Se pitää myös periaatteenaan hyväksyä erilaiset poliittiset taustat – kunhan menettely poliittiseen virkaan valittaessa on ollut laillinen.

Nepal on kokenut paljon vaikeuksia historiansa aikana. Tämä Himalajalla sijaitseva pieni valtio on kärsinyt jälleen maanjäristyksistä. Kulkuyhteyksien rakentaminen on normaalioloissakin haasteellista, ja maanjäristykset ovat toistuva uhka. Poliittisesti tilanne ei ole sen helpompi. Kaksi suurta alueen vaikuttajaa: Intia ja Kiina luovat ajoittain jännitteitä. Nepalilainen oma viimeaikainen historia on liiankin värikäs aseellisine yhteenottoineen. Eipä siis ihme, että uuden perustuslain aikaansaaminen on kohta kestänyt jo vuosikymmenen. Samanaikaisesti nepalilaisten on kuitenkin elettävä ja tehtävä kovaa arkipäiväistä työtään.

Demon tekemä perustyö on ollut erittäin arvokasta. Sille muutkin ovat voineet rakentaa. Onnittelen eduskuntaa ja Demoa hyvin tehdystä työstä ja toivon sen jatkuvan tulevaisuudessaakin. Olette tärkeitä alueen ihmisille ja osaltanne luotte Suomelle sellaista brändiä, jota on vaikea ihailematta ohittaa.

Tarja Halonen

Tasavallan presidentti 2000–2012

Ulkoasiainministeri 1995–2000

Oikeusministeri 1990–1991

Pohjoismainen yhteistyöministeri 1989–1991

Ministeri sosiaali- ja terveysministeriössä 1987–1990

Kansanedustaja 1979–2000

Kehitys vaatii ongelmien perimmäisiin syihin puuttumista

JOS MAAILMASTA HALUTAAN poistaa köyhyys ja eriarvoisuus sekä lopettaa luonnonvarojen ryöstäminen, on pystyttävä vaikuttamaan ongelmien syihin. Kehitysministeriaikanani vakuutuin yhä enemmän siitä, että kehitystä ei tapahdu maassa, jossa ei ole demokratiaa. Demokratia tarkoittaa vastuullista hallintoa, jossa kansalaiset saavat muodostaa yhdistyksiä, kokoontua ja ilmaista itseään vapaasti. Kansalaisilla on myös oltava mahdollisuus vaihtaa hallitusta rehellisissä ja vapaissa vaaleissa.

Demo pystyy vaikuttamaan juuri alikehityksen perussyihin edistämällä monipuoluedemokratiaa ja kannustamalla naisia ja nuoria osallistumaan sen rakentamiseen yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan kanssa.

Aivan erityisen arvokasta on, että suomalaisten eduskuntapuolueiden yhteistyöjärjestönä Demo viljelee toimintamaissaan puoluerajat ylittävää toimintaa kehittyvän yhteiskunnan rakentamiseksi.

Toimiessani Demon varapuheenjohtajana opin arvostamaan sitä, että sen jäsenpuolueet välttivät kiusauksen yrittää kanavoida rahoitusta kunkin omiin kansainvälisiin hankkeisiin.

Ministerinä pääsin tutustumaan Demon työhön Tansaniassa ja Nepalissa. Ensimmäin mainittuun kuuluvalla Sansibarilla minuun teki todellisen vaikutuksen naisten piiri, joka laittoi paikalliset päättäjät vastuuseen alueelle kanavoitujen kehitysyhteistyörahojen käytöstä. Nepalissa Demo tekee tuloksekasta työtä puolueiden nuorisajohtajien kanssa ja auttaa niitä paitsi luomaan nuorten kipeästi kaipaamia työ-

paikkoja, myös ylittämään sisällissodan jälkeensä jättämiä vastakkainasetteluja. Minulla oli myös tilaisuus keskustella ensimmäiseen parlamenttiin valittujen viisaiden naisten kanssa ja ymmärtää, että seuraavissa vaaleissa miehet si-vuuttivat heidät aivan ilmeisenä uhkana valta-asetelmilleen. Poliitikkojen kokemuksissa hyvinkin erilaisissa valtioissa on jotain samaa. Nuorisajohtajia kiinnosti myös kuulla, miten joutuin jättämään oman paikkani Suomen hallituksessa.

Moni kehitysmaa on astumaisillaan uuteen aikaan, jossa se omien luonnonvarojensa voimin haluaa irtautua vuosikymmenten apuriippuvuudesta. Tätä oikeutettua ja tarpeellista tavoitetta avunantajat voivat parhaiten tukea auttamalla vastuunalaisten instituutioiden rakentamisessa. Demo toimii juuri sen työn ytimessä, niin kuin toimivat myös kansainvälisten järjestöjen, kuten Maailmanpankin, parlamentaarikkoverkostot.

Erityistä tukea tarvitsevat myös hauraat valtiot, joissa demokratia ja hyvä hallinto eivät toimi, ihmisoikeuksia loukataan ja taloudellinen tilanne on epävakaa. Hauraus ja köyhyys kulkevat käsi kädessä. Suomi on tehnyt oikein ohjautessaan viime aikoina enemmän tukea näihin maihin. Hauraiden maiden kehittämisessä Demolla on paljon annettavaa.

Helppoa demokratian rakentaminen ei ole. Maailman maiden selvän enemmistön voi lukea autoritäärisiksi valtioiksi, ja joukko valitettavasti kasvaa. Yksipuoluejärjestelmän turvin hallitsevat johtajat uhmaavat perustuslakeja, tuhoten vapaiden ja rehellisten vaalien edellytykset sekä tulkiten kansalaisten vähänkään poliittiselta vivahtavan

Heidi Hautala teki demokratialupauksen
Maailma kylässä -festivaalilla 2015

yhteistoiminnan valtion etujen vaarantamiseksi.

Omat havaintoni viittaavat siihen, että presidenttivaltainen hallinto entisestään lisää riskiä, että kansallismaisuus hyödyttää kapeaa eliittiä ihmisten tarpeiden jäädessä toissijaisiksi. Olisi mielenkiintoista tutkia tällaisen rakenteen yhteyttä korkean tason korruptioon. Kongon demokraattisen tasavallan presidentin, Joseph Kabilan, tiedetään hyötyneen kaivoslupien kaupasta valtion usean vuoden koulutusbudjetin verran. Azerbaidžanissa taas toimittaja Hadiza Ismailova on tuomittu paljastuksista, joiden mukaan presidentti Ilhan Aliyev olisi netonnut perheelleen televisenssikaupoistaan suomalais-ruotsalaisen TeliaSoneran kanssa 600 miljoonaa euroa.

Demon – samoin kuin suomalaisten kehityspoliittis-

ten kansalaisjärjestöjen – hyvä työ on romahtamisillaan hallituksen sopimien radikaalien budjettileikkausten takia. On vastuutonta leikata 38 prosenttia maailman köyhimmiltä. Erityisen lyhytnäköistä on leikata kehitysongelmien perussyihin tarttuvilta toimijoilta kuten Demolta, joiden työ on omiaan auttamaan kehitysmaita vapautumaan apuriippuvuudesta.

Heidi Hautala

Euroopan parlamentin jäsen

Demon 2. varapuheenjohtaja 2008–2009

Kehitysministeri 2011–2013

Kansanedustaja 1991–1995 ja 2003–2009

Vihreät

Katse menneeseen ja tulevaan

ON AIHETTA JUHLAAN, sillä Demo on onnistunut ja nykyaikainen kehitysyhteistyötoimija. Demokratian edistäminen ja vahvistaminen poliittisia puolueita tukemalla on yhä innovatiivinen tapa tehdä yhteistyötä kehittyvien maiden kanssa.

Poliittiset puolueet jätetään usein kehitysyhteistyön ulkopuolelle, sillä ulkopuolisen tuen poliittisille järjestelmille katsotaan usein

”Ilman puolueita ei ole myöskään vastuullista politiikkaa eikä vastuullisia johtajia.”

olevan puuttumista sisäisiin asioihin, jopa valtioiden itsemääräämisoikeuden loukkaus. Mutta kuinka hallintoa voidaan tukea, jos kehittyvien demokratioiden tärkeimmät toimijat jätetään ulkopuolelle? Ilman puolueita ei ole myöskään vastuullista politiikkaa eikä vastuullisia johtajia.

Suomalaisten eduskuntapuolueiden päätös lähteä tähän haasteeseen perustamalla yhteinen toimija on mielestäni ollut oiva ja hyvin harkittu ratkaisu. Kaikkien puolueiden mukanaolo antaa mahdollisuuden strategisen tuen antamiseen yli ideologisten raja-aitojen. Näin luodaan tilaa poliittisten johtajien tapaamiselle ja vuoropuhelun aloittamiselle ainaisen riitelemisen sijaan. Näillä areenoilla voidaan tehdä poliittisia uudistuksia ”sisältäpäin” ja samalla hallita mahdollisia konfliktinsiemeniä. Itse prosessi rakentaa luottamusta ja sitoutumista uudistusten toteutta-

miseen. Tämä on lähestymistapa, joka toimii ja jota pitäisi soveltaa laajemmin.

Demo on yhtenä osaamisalueenaan keskittynyt sukupuolten tasa-arvon edistämiseen politiikassa, ja edellä kuvattuun lähestymistapaan nojaten tämä teema on ollut erittäin tervetullut ja tuloksia tuottava lisä kansainvälisen demokratiatuen kenttään.

Kymmenen vuotta sitten maailma, jonka valtioita hallitaan demokraattisesti, tuntui mahdolliselta saavuttaa. Nyt olemme kuitenkin nähneet, että kilpailevat visiot aiheuttavat kaaosta yhä tiiviimmin yhteen kietoutuneessa maailmassa.

Eurooppalaisten johtajien tulee herätä tähän uuteen todellisuuteen. EU:n täytyy siirtyä vanhoihin käsityksiin ja ennakkoluuloihin perustuvasta ulkosuhteiden hallinnosta yhtenäiseen, käytännön työhön keskittyvään ulkopoliitikkaan. Uuden politiikan avulla voimme tehdä merkittäviä strategisia investointeja, joiden avulla voidaan rakentaa oikeusperustaista, demokraattista maailmaa, jossa kunnioitetaan ihmisoikeuksia. Kansallisten taloudellisten etujen tavoitteluun rajoittuva ulkopoliitikka tulee osoittamaan kestättömyytensä. Euroopan synkkä historia on todiste tällaisen ajattelun lyhytnäköisyydestä. Vahva kumppanuus Euroopan ulkopuolisten demokraattisten toimijoiden kanssa on yksi tapa torjua sisäänpäin lämpiävää ajattelua.

Demokratisoitumisen maailmanlaajuinen taantumus herättää ihmetystä, mutta samalla meidän tulisi olla rehellisiä itsellemme: onko nykyinen ulkopoliittinen työ-

kalupakkimme riittävä? Keskitymmekö byrokraattisiin prosesseihin ja tarjouskilpailuihin strategisen, kestävä poliitiikkaa tukevan työn sijaan? Onko teknokraattinen viitekehysajattelu johtanut holhoaviin asenteisiin ja alentavaan ajatteluun, jotka vieraannuttavat kumppanimaiden yhteistyötahot todellisista pyrkimyksistään edistää demokratiaa? Demokraattista oppia tarjotaan liian usein tuotteena, jota on helppo käyttää myös todellista demokraattista kehitystä vastaan.

Demokratia on sekä substantiivi että verbi. Nousevissa demokratioissa demokraattisten käytäntöjen ja kulttuurin kehittäminen on ensisijaisesti prosessi. Prosessi, jota voidaan parhaiten tukea tarjoamalla molemminpuoliseen kunnioitukseen perustuvaa kumppanuutta.

Hyvä hallinto valttina

SUOMALAINEN kehitysyhteistyöajattelu on vuosien ja vuosikymmenten aikana ottanut isoja askelia eteenpäin. Kokemusten kautta on siirrytty yhä enemmän auttamaan ihmisiä auttamaan itseänsä.

Kehitysmaiden oma poliittinen kulttuuri ja hallinto ovat avainasemassa kestävien kehitystulosten aikaansaamisessa. Toimiva demokratia ja hyvä, korruptiosta vapaa hallinto ovat välttämättömyyksiä niin kehittyneille maille kuin kehitysmaillekin.

On perusteltua panostaa niihin kehityshankkeisiin, joissa toimien vipuvaikutus on kaikkein suurin. Eräitä tällaisia asioita ovat demokraattiset instituutiot sekä lahjomattomat päättäjät ja virkakunta.

Onnittelten suomalaisia puolueita ja Demon henkilökuntaa kymmenvuotisesta taipaleesta, jonka aikana on rakennettu hyvä pohja tarjota tätä arvokasta tukea. Minulla ei ole epäilystäkään siitä, että tuellenne ei olisi kysyntää tämän päivän monimutkaisessa maailmassa. Päinvastoin kysyntä teidän ja eurooppalaisten kumppaneidenne tuelle tulee varmasti kasvamaan. Jos arvostamme omaa demokratiaamme, on selvää, että demokratiaan investoiminen muuallakin on parasta vastinetta rahoillemme.

Roel von Meijenfeldt

Demokratiatuen kansainvälinen asiantuntija

NIMD:n toiminnanjohtaja 2002–2011

International IDEAn demokratiaohjelman johtaja 1996–2002

Demokratian toimivuudessa, opposition oikeuksien kunnioittamisessa ja hyvässä hallinnossa Suomi voi toimia monin tavoin esimerkkinä; onhan hyvä hallinto yksi kiistatonta suomalaisista valteista. Suomessa oppositioon joutuminen ei merkitse ikuista kirkonkirousta eikä vie kansalaisoikeuksia.

Poliittisen järjestelmän kehittämisessä ja hallinnon koulutuksessa on paljon käyttämättömiä mahdollisuuksia. Toivoisinkin, että ulkoministeriö edelleen vahvistaisi hyvän hallinnon ja kansanvallan teemojen läpivientiä kehityspoliitikassamme.

Kaikki työ vaatii käytännön tekijänsä. Demon ja eduskun-

”Kehitysmaiden oma poliittinen kulttuuri ja hallinto ovat avain- asemassa kestävien kehitys- tulosten aikaansaamisessa.”

nan hyvä yhteistoiminta on käyttökelpoinen väylä, jonka kautta voisimme tehdä paljon nykyistä enemmän.

Eduskunnalle on tärkeää pitää yllä kehitysmaayhteyksiä kaiken Eurooppa-keskeisyyden vastapainona. Eduskunnan yhteydet kehitysmaihiin saivat huomattavasti lisää vaikuttavuutta, jos kanssakäymistä voitaisiin tukea konkreettisilla koulutus- ja kehityshankkeilla yhteistyössä

On tärkeää oppia voittamaan, mutta myös häviämään

SEURASIN SIVUSTA kun Demoa perustettiin. Ystäväni Gunvor Kronman oli perustamisessa hyvin aktiivinen ja kertoi keskustelujen eri vaiheista. Taitettiin peistä siitä mallista, jolla tehtiisiin kansainvälistä yhteistyötä demokratian edistämiseksi.

Valituksi tuli hyvä ja meille suomalaisille ominainen malli, koska pystymme ja olemme kauan pystyneet yhteistyöhön yli puoluerajojen. Voimme näyttää, että yhteistyö on aivan luonnollista ja että meillä on yhteisiä arvoja puolueesta riippumatta.

Kun olemme järjestäneet työpajoja tai vastaavia tilaisuuksia yhteistyökumppaneillemme, on ollut mielenkiintoista myös kuunnella toisia suomalaisia ja sitä, miten he kiteyttävät maamme poliittisen järjestelmän, syyt joiden

Demon kanssa. Nyt eduskunnan valtuuskuntien keskustelut jäävät liian usein lyhyen mielipidevaihdon tasolle ilman, että viitsimme olla mukana antamassa todellista kehityspanosta sillä alueella, jonka eduskunta ja poliittinen päätöksenteko parhaiten osaavat.

Siksi toivonkin, että niin eduskunta, Demo kuin ulkoministeriökin ottavat kansanvallan ja hyvän hallinnon kehittämisen kehitysyhteistyön pysyviksi keihäänkärkihankkeiksi.

Eero Heinäluoma

Kansanedustaja 2003–

Eduskunnan puhemies 2011–2015

SDP

takia ja tavat joiden avulla rakensimme hyvinvointiyhteiskunnan. On myös hyvä, että yhdessä kerromme, miten naiset saivat äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden ensimmäisinä maailmassa. Naisten äänioikeus ei ole hyvinvointiyhteiskunnan tuote vaan lähinnä sen edellytys. On myös ollut mieleenpainuvaa nähdä, miten suuri kansainvälinen kiinnostus on ollut eduskunnan naisverkoston työtä kohtaan.

Demon kautta olemme yhdessä tehneet paljon – opettaneet vaalijärjestelmää, parlamenttityöskentelyä, naisten yhteistyön tärkeyttä, esiintymistä vaalitulaisuuksissa. Näiden lisäksi ei sovi unohtaa, kuinka edistää sitä, että vaalien mahdollinen häviö suostuu luovuttamaan valtan uusille voimille.

Varmaankin kaikki me, jotka olemme toimineet kansainvälisessä poliittisessa yhteistyössä olemme joskus joutuneet toteamaan, että jokin poliittinen liike, jonka puolesta teimme solidaarisuustyötä ja vetosimme kansainvälisiin järjestöihin, kun sen johtajat olivat esimerkiksi joutuneet vankilaan, voikin sitten itse valtaan noustuaan käyttäytyä juuri niin kuin entiset vastustajat.

Siten Demon toiminnassa on tärkeää edistää laillisuusperiaatteen toteutumista kaikkialla, koska vain sitä kunnioittaen demokratia voi toteutua. On myös oltava valmis häviämään.

Ilman samaa laillisuusperiaatetta on myös vaikeaa kuvitella vähemmistöjen oikeuksien toteutumista. Vähemmistöt tarvitsevat instituutioita ja lakeja tuekseen. Aivan liian usein monet demokraateiksi ilmoittautuvat eivät tunnusta vähemmistöjen oikeuksia.

Romano Prodi totesi kerran ymmärtäneensä EU:n laa-

jentumisen yhteydessä, että olemme kaikki vähemmistöjä. Tämä asenne varmaan auttaisi sekä demokratian toteutumisessa että ristiriitojen ja konfliktien vähentämisessä.

Yritykset luoda etnisesti yhtenäisiä maita tuottavat valtavasti ihmisuhreja. Heidelberg Institute for International Conflict Researchin mukaan viimeisten 70 vuoden aikana maiden väliset väkivaltaiset konfliktit ovat melkein hävinneet, mutta väkivaltaa nähdään edelleen nimenomaan maiden sisällä eri etnisten ryhmien välillä. Sellaista väkivaltaa on nähty myös Euroopassa, ja siksi Etyj-maat perustivat toimielimen jonka johdossa nyt palvelen; HCNM – High Commissioner on National Minorities. HCNM on työkalu, jolla halutaan estää etnisiä ja vähemmistöihin liittyviä konflikteja – ei elin joka valvoo tai edistää vähemmistöjen oikeuksia. Suomenkielinen nimitys, vähemmistövaltuutettu, onkin hieman harhaanjohtava.

”Liian usein monet demokraateiksi ilmoittautuvat eivät tunnusta vähemmistöjen oikeuksia.”

Astrid Thors tapasi tansanialaisia naispoliitikkoja Maailma kylässä -festivaalilla vuonna 2008

Kuten totesin, laillisuusperiaate ja instituutiot ovat tärkeitä vähemmistöjen oikeuksien toteuttamiseksi ja eheän yhteiskunnan luomiseksi, mutta poliittiset puolueet ja valtanpitäjät ovat tietysti keskeisiä. Isona haasteena on saada vallanpitäjät ymmärtämään vähemmistöjen tarpeita sekä tarvetta luoda siltoja eri ihmisryhmien välillä. Myös ilmapiiiri Euroopassa ja Etyj-alueella on kehittynyt huonoon suuntaan. On yhä enemmän poliittisia liikkeitä, jotka mobilisoivat kannattajakuntansa luomalla vastakkainasettelua. Siksi on tärkeää, että myös Demon toiminnassa tämä näkökohta on mukana. HCNM on tehnyt työtä suoraan puolueiden kanssa harvoin, mutta viime vuonna aloitimme Demon hollantilaisen sisarjärjestön kanssa projektin, jossa yritämme innostaa ja auttaa Georgian poliittisia puolueita tekemään työtä kansallisten vähemmistöjen puolesta ja heidän kanssaan. Huomasimme, että osa valtapuolueista ei ollut koskaan käynyt vähemmistöjen asuttamilla seuduilla.

Puolueilla tärkeä rooli demokratiatyössä

DEMO ON TEHNYT kymmenen vuoden ajan esimerkillistä työtä demokratisoituvien maiden tukemiseksi. Suomalaiselle järjestölle on luontevaa, että työ painottuu naisten ja nuorten tasa-arvoisten vaikuttamismahdollisuuksien parantamiseen ja puoluerajat ylittävään yhteistyöhön. Molemmilla sektoreilla meillä on erityisen paljon annettavaa demokratisoituville maille, sillä naisten ja nuorten osuudet eduskunnassa ovat kansainvälistä kärkiluokkaa ja yhteistyö yli puoluerajojen on monipuoluehallitusten maassa ollut

Med dessa ord vill jag varmt gratulera Demo som gör ett oerhört viktigt jobb – det som ska stärka förutsättningarna för en fungerande demokrati. Det finns NGOs och det finns politiska partier – båda har sin omistliga roll i en demokrati, vardera har uppgifter som inte kan ges till någon annan. Men allt det arbete som gjorts för att se till att nya krafter lär sig organisera demokratiskt, lär sig se hur olika härskartekniker används mot dem som är svagare – allt detta arbete bygger ett samhälle som är mera mångsidigt, mera helt- ja mera motståndskraftigt mot manipulation i en odemokratisk riktning.

Astrid Thors

Etyjiin vähemmistövaltuutettu

Kansanedustaja 2004–2013

Maahanmuutto- ja eurooppaministeri 2007–2011

Euroopan parlamentin jäsen 1996–2004

RKP

alusta asti arkipäivää.

Edellä mainitut, meille itsestään selvät tavoitteet vaativat monessa kehittyvässä maassa edelleen jatkuvaa perustelua. Molempien sukupuolien ja useampien sukupolvien osallistuminen päätöksentekoon on kuitenkin välttämätöntä, sillä parlamentit ja muut päätöksentekaelimet tekevät päätöksiä, jotka koskettavat kaikkien kansalaisten oikeuksia ja velvollisuuksia, julkisia palveluita sekä koko yhteiskunnan kehittämistä.

Mari Kiviniemi tapasi sambialaispoliitikkoja delegaativierailun yhteydessä Helsingissä kesällä 2014

Tietoa erityisesti sukupuolten tasa-arvon myönteisistä vaikutuksista yhteiskunnan kehitykselle on onneksi yhä enemmän saatavilla. Tutkimukset osoittavat, että naisten suurempi osuus parlamenteissa lisää tasa-arvoa koko yhteiskunnassa. Naisten osallistuminen hallitukseen on johtanut julkisten terveydenhoitopalveluiden parantumiseen. Lisäksi naisministerit vaikuttavat myönteisesti kansalaisten luottamukseen päätöksentekijöitä kohtaan. Samantyyppisiä yhteiskunnan kokonaisedun huomioonottavia vaikutuksia syntyy myös eri-ikäisten osallistuessa päätöksentekoon.

Tiedon jakamisen lisäksi Demon järjestämä ruohonjuuritason koulutus on avainasemassa demokratian rakentamisessa. Itse demokratian vieminen on mahdotonta, mutta yhteiskuntaan vaikuttamisen toimintatapojen ja parhaiden käytäntöjen opettaminen sekä osallistumiseen kannustaminen ja siinä tukeminen ovat demokratiatyön kulmakiviä.

”Vaikka kulttuurieroja onkin, poliittiset toimijat kohtaavat samanlaisia haasteita eri puolilla maailmaa. Suomalaiselle demokratiaosaamiselle on siis tilausta.”

Olen itsekin saanut olla mukana Demon toiminnassa ja nähnyt omien kokemusten jakamisen ja vertaistuen antamisen paitsi erittäin hyödylliseksi myös palkitsevaksi. Esimerkiksi Demon ja ulkoasiainministeriön vuonna 2012 Libyassa järjestämä koulutus parlamenttivaalien naisehdokkaille osoitti käytännön tasolla, että demokratisoitumisen tukemisessa politiikan teon kokemusten koko kirjosta on hyötyä. Vaikka kulttuurieroja onkin, poliittiset toimijat kohtaavat samanlaisia haasteita eri puolilla maailmaa. Suomalaiselle demokratiaosaamiselle on siis tilausta.

Mari Kiviniemi

OECD:n apulaispääsihteeri

Kansanedustaja 1995–2014

Pääministeri 2010–2011

Keskusta

Kolme asiaa, jotka Suomi voi maailmalle opettaa

SUOMI ON yksi maailman parhaista maista. Kansainvälisissä vertailuissa olemme niittäneet menestystä monella elämän eri osa-alueella: olemme kärjessä niin tasa-arvossa, koulutuksessa, ympäristön puhtaudessa, kilpailukyvyssä, korruption vähyydessä, lehdistön vapaudessa, positiivisessa vaikutuksessamme muuhun maailmaan, ihmisten osallisuudessa, onnellisuudessa kuin lapsiystävällisyydessämme. Toki Suomellakin on näillä alueilla vielä paljon tehtävää.

Jos sinulta kysyttäisiin, miksi Suomi toimii niin kuin toimii, mitä vastaisit? Kohtasin itse tämän kysymyksen, kun lähdin toukokuussa 2015 Demon edustajana kouluttamaan päättäjiä suomalaisesta yhteiskunnasta Tunisiaan – yhteen maailman nuorimmista demokratioista.

Historian saatossa kehittyntä suomalaista yhteiskuntamallia ei voi sellaisenaan kopioida, mutta sen peruspilarit voi tunnistaa ja hyviä käytäntöjä lainata muualle. Suomalainen yhteiskunta ja toimiva demokratia perustuvat kokemuksen mukaan kolmeen kokonaisuuteen: päätöksenteon avoimuuteen, kansalaisten tasavertaiseen osallisuuteen ja keskinäiseen luottamukseen. Kaksi ensimmäistä ovat edellytyksiä jälkimmäiselle. Jotta yhteiskuntaan voi luottaa, on tiedettävä, mitä ympärillä tapahtuu ja oltava mahdollisuus vaikuttaa sen suuntaan.

Avoin päätöksenteko ilmenee pääasiassa kolmella tavalla: käsittelyn julkisuutena, asiakirjajulkisuutena ja tiedottamisena. Tämä takaa kansalaisten mahdollisuuden valvoa vallankäyttöä ja oikeuksiensa toteutumista sekä ottaa siihen täysimääräisesti osaa. Valitettavasti tämä

vallan hyvä periaate on kuitenkin maailmalla enemmän poikkeus kuin sääntö.

Tasavertainen osallistuminen on toinen yhteiskuntaamme kannatteleva käytäntö, josta suomalaisten on lupa olla ylpeitä. Vaalien välissä voi asioita edistää myös kuntalais-, kansalais- sekä eurooppalaisella kansalaisaloitteella ja näin nostaa asioita poliitikkojen tietoisuuteen ja päätettäväksi. Kansalaisaloite tasa-arvoisesta avioliittolaista on hieno esimerkki tämän kansalaisoikeuden voimasta. Tämän lisäksi naisten ja nuorten osallisuuden tukeminen on yksi pienen maamme menestyksen salaisuuksia.

Kansanvalta on huonoimmillaan vain tapa selvittää ihmisten erimielisyydet ilman väkivaltaa ja parhaimmillaan ponnistus kohti koko kansakunnan yhteistä hyvinvointia. Yhteiset tavoitteet voivat kuitenkin syntyä vain luottamuksen voimasta. Luottamusta taas parhaiten lisäävät avoimuus ja se, että kaikilla on tasavertainen mahdollisuus vaikuttaa maansa tulevaisuuteen.

Siksi Suomella on paljon annettavaa maailmalle ja Demolla ainutlaatuista osaamista käytännön työstä kehittyvien demokratioiden tukemisessa. Yhdessä Suomi ja suomalaiset demokratiaosaajat voivat olla suureksi avuksi siellä, missä apuamme eniten tarvitaan.

Miika Tomi

Demon hallituksen jäsen 2014–2015

Kokoomus

Esimerkin voima

POLIITTISEN NAISJÄRJESTÖN toiminnanjohtajana olin toteuttamassa puolueiden välistä yhteistyötä lähes 15 vuotta Naisjärjestöt yhteistyössä – Kvinnoorganisationer i samarbete NYTKIS ry:n hallituksen jäsenenä. Demon gender-työryhmässä sain jakaa tätä osaamista myös Demon toimintaan. Lisäksi oman näkökulmansa toi vapaa-aikana tekemäni kehitysyhteistyö, jossa keskityttiin naisten aseman parantamiseen.

Tavatessani tansanialaisia ja sambialaisia naispolitiikkoja heidän kotimaissaan ja Suomessa olen nähnyt, miten naisten aseman parantamisessa kohtaamme samoja ongelmia kulttuurisista eroista huolimatta. Keskeisinä ovat rahoitus ja asenteet.

Eniten minua on Demon gender-työryhmän toiminnassa puhutellut esimerkin voima. Tarkoitan tällä niitä elämyksiä ja reaktioita, joita kaukaiset vieraamme ovat kokeneet, kun olemme esitelleet omia toimintatapojamme niin puolueissa kuin yhteiskunnassakin tai avoimesti kertoneet omista kokemuksistamme, myös vaikeuksista.

Vaikka jo heidän kotimaissaan pystyimme puhumaan samalla tasolla – nainen naiselle – niin se, että he täällä Suomessa käydessään näkivät asioita konkreettisesti, auttoi heitä näkemään myös ne seikat, joita pelkän puheen ja kuvan kautta olisi ollut vaikea hahmottaa. Näitä ovat muun muassa demokratia itse puolueissa, eli että puoluekokouksessa voidaan kyseenalaistaa puoluejohton

päätökset ilman sen suurempia seuraamuksia vastaehdotuksen tekijöille. Tai että kansanedustaja on kuin kuka tahansa kokousvieras ilman kukkakimppuvastaanottoa, puhumattakaan siitä, että hän tulee bussilla eikä autolla oman autonkuljettajan ajamana.

Yhtenä vuonna haluttiin voimaannuttaa Tansanian nuoria naispoliitikkoja, joten kaikki Suomessa vierailevat poliitikot olivat alle 30-vuotiaita naisia. He halusivat vierailla myös suomalaisessa kodissa, ja lupauduin emännäksi. Pyysin näitä naisia kertomaan, miksi he olivat lähteneet politiikkaan. Ensimmäinen heistä, musliminainen Sansibarin saarelta, kuitenkin pyysi minua ensin kertomaan, miksi olen niin vahva. Yllätyin, mutta sitten jotenkin tajusin, mitä hän kysymyksellään tarkoitti.

Kerroin, että taustalla on kaksi tekijää, jotka ovat luoneet pohjan. Ensinnä se, että isäni tuki minua aina. Käytännössä se oli sitä, ettei hän missään asettanut minua huonompaan asemaan veljiini verrattuna – olin hyväksytty tyttönä ja ta-

sa-arvoinen veljieni kanssa. Toinen oli se, että minun oli jo pienestä pitäen itse opittava selviämään poikien keskellä, myös heidän maailmassaan. Kun veljet välillä kiusasivat minua, oli minun itse pidettävä puoleni ja kasvettava löytämään selviytymiskeinot.

Tätä kertoessani alkoi kysyjä silminnähden innostua. Hän oivalsi omien veljiensä toiminnan merkityksen. Hän kertoi, miten äiti oli painottanut, etteivät muslimitytöt saa uida. Kuitenkin hänen veljensä olivat salaa opettaneet sisarensa uimaan. Hän oli veljiensä avulla murtautunut kulttuurisen muurin ja päässyt osalliseksi ”miesten maailmaan”. Näin hän oli saanut rohkeutta ja välineitä lähteä naisena myös politiikkaan, miesten hallitsemaan maailmaan.

Muutos on mahdollinen ja siinä me suomalaiset naispoliitikot voimme olla esimerkkejä myös Demon tasa-arvotyössä.

Saara Ruukonen

KD-naisten toiminnanjohtaja 2000–2015

Kehitysyhteistyön kulmakivi: demokratiatyö

OSALLISTUIN vuonna 2013 Demon järjestämään nuorisopolitiikkojen vaikuttamisohjelmaan, joka huipentui opintomatkaan Nepaliin. Kokemus oli silmiä avaava. Maailmaa voidaan muuttaa, mutta se ei välttämättä tapahdu ostamalla itsellemme hyvää omatuntoa. Tarvitaan pitkäjänteistä työtä, jonka tarkoituksena on saada aikaan muutosta ihmisten mielissä, jotta sen jälkeen myös valtarakenteita pystytään muuttamaan.

Ajattelemme liian usein, että kehittyvät maat nousevat ylös, kunhan kehitysavun määrärahoja nostetaan. Todellisuudessa tilanne voi kääntyä jopa päinvastoin, jos rahaa ei osata käyttää oikein. Dollarit väärän hallinnon käsissä estävät kansaa taistelemasta korruptiota vastaan.

Näen kehitysyhteistyön tärkeimpänä tavoitteena rauhan edistämisen, sillä se mahdollistaa kaiken. Rauhaan pääsemiseksi tarvitaan demokratian rakentamista, konfliktien

ehkäisytoimia ja ihmisoikeuksien ajamista. Kun kansat voimaantuvat päättämään kohtalostaan demokraattisesti, niillä on aidot mahdollisuudet päästä jaloilleen ja ihmisten hyvinvoinnista voi tulla pysyvää, toisin kuin jatkuvasti romahtavassa järjestelmässä vallankaappausten keskellä.

Demo on tällaisen kehitysyhteistyön ytimessä. Konkreettisten toimien lisäksi kohdemaissaan se pystyy puolueiden välisenä yhteistyöelimenä lisäämään myös Suomessa poliitikkojen tietoisuutta kehitysyhteistyön prioriteeteista pitkän aikavälin pysyvien tuloksien saavuttamiseksi.

Sebastian Tynkkynen

Perussuomalaisten 3. varapuheenjohtaja

Perussuomalaisten Nuorten puheenjohtaja

”Näen kehitysyhteistyön tärkeimpänä tavoitteena rauhan edistämisen, sillä se mahdollistaa kaiken.”

Sebastian Tynkkynen osallistui Demon ja UNDP:n Pohjoismaiden toimiston vaikuttajamatkalle Nepaliin toukokuussa 2013

Demokratia ja kehitys kulkevat käsi kädessä

SUOMI KOROSTAA ulko- ja kehityspolitiikassaan ihmisoi-
keuksia, demokratiaa ja hyvää hallintoa. Tiedämme, että
demokraattiset, ihmisoikeuksia kunnioittavat valtiot ovat
vakaimpia ja vähemmän alttiita konflikteille. Osallistuminen
omaan elämään vaikuttavien asioiden päätöksentekoon on
kehityksen ytimessä ja oikeusperustaisen lähestymistavan
avainasioita. Vakaa yhteiskunta puolestaan luo pohjan kes-
tävälle liiketaloudelliselle toimintaympäristölle.

Poliittiset puolueet ovat avainasemassa edustukselli-
sessa demokratiassa ja sen kehittämisesä. Toimiva moni-
puoluejärjestelmä taas edellyttää vastuullisia puolueita,
jotka kykenevät avoimeen dialogiin keskenään.

Demo on suomalaisten eduskuntapuolueiden yhteis-
työjärjestönä maailmanlaajuisesti ainutlaatuinen toimija.
Järjestö toimii moniarvoisen demokratian edistämiseksi
toteuttamalla suomalaisten puolueiden ja kehitysmaiden
puolueiden ja poliittisten liikkeiden välisiä yhteistyöhank-
keita monipuoluepohjalta ja molemminpuolisen oppimi-
sen hengessä.

Erityisen merkityksellistä Demon työ on ollut nais-
ten ja nuorten poliittisen osallistumisen vahvistamises-
sa. Hyvä esimerkki tästä on Demon tukema nuorille po-
liitikoille suunnattu politiikkakoulu Tunisiassa, jonka 14
alumnia valittiin parlamenttiin ja kolme näistä ministeriksi
vuonna 2014.

Eduskuntapuolueiden toimijat saavat Demon työn kaut-
ta kosketusta kehitysmaiden poliittisten järjestelmien ar-
kipäivään, kehitykseen ja kehityksen haasteisiin. Tästä on

hyötyä suomalaisen kehitys-, ihmisoikeus- ja ulkopoliitiikan
toteutuksessa monin eri tavoin.

Suomen kehityspolitiikassa ja kehitysyhteistyössä tu-
lemme jatkossakin edistämään naisten asemaa ja yhteis-
kuntien demokraattisuutta kehittyvissä maissa.

Onnittelut Demo ry:lle kymmenvuotisen taipaleen
johdosta.

Lenita Toivakka

Ulkomaankauppa- ja kehitysministeri

Kansanedustaja 2007-

Kokoomus

Lenita Toivakka puhui Demon tasa-arvo-oppaan
julkistamistilaisuudessa kesäkuussa 2015

DEMO on jo kymmenen vuotta edistänyt demokra-
tian toimivuutta ja aktiivista kansalaisyhteiskuntaa
sekä Suomessa että maailmalla. Järjestö on hienolla
tavalla luonut kanavia suomalaisen osaamisen tar-
joamiselle sinne, missä tarvitaan apua tulevaisuuden
rakentamisessa. Samalla moni politiikan toimija on
huomannut sekä avun tarpeen että mahdollisuuksia
auttaa. Demokratian tukeminen kehittyvissä maissa
luo vakautta, turvallisuutta ja yhteisvastuullisuutta.
Toivotan onnea ja menestystä Demolle sen tärkeäs-
sä tehtävässä.

Päivi Räsänen

Puheenjohtaja

Kristillisdemokraatit 2004–2015

SVENSKA FOLKPARTIET har alltid värnat om rätts-
statens principer samt om en fungerande demokrati
med växelverkan mellan de folkvalda och medborg-
arna. Utvecklingspolitiken ska alltid grunda sig på
mänskliga rättigheter och stöda alla människors
rätt till utbildning samt demokratiutveckling. De-
mokrati främjar mänskliga rättigheter, jämlikhet
och jämställdhet vilket i sin tur har en koppling till
ekonomisk utveckling. Därför uppskattar Svenska
folkpartiet Demo Finlands verksamhet och anser
den vara av stort värde.

Carl Haglund

Ordförande

SFP

PUOLUEIDEN KANSAINVÄLINEN DEMOKRATIAYHTEISTYÖ

Demo on suomalaisten eduskuntapuolueiden yhteistyöjärjestö. Se toimii demokratian edistämiseksi toteuttamalla ja tukemalla suomalaisten puolueiden ja uusien ja kehittyvien demokratioiden poliittisten liikkeiden välisiä yhteistyöhankkeita.

DEMON JÄSENPUOLUEET:

Suomen Keskusta

www.keskusta.fi

Kansallinen Kokoomus

www.kokoomus.fi

Perussuomalaiset

www.perussuomalaiset.fi

Suomen Sosialidemokraattinen puolue

www.sdp.fi

Vihreät

www.vihreat.fi

Vasemmistoliitto

www.vasemmistoliitto.fi

Ruotsalainen kansanpuolue

www.sfp.fi

Kristillisdemokraatit

www.kd.fi

DEMO RY

Töölöntorinkatu 2 B, 00260 Helsinki

+358 41 708 1928

info@demofinland.org

www.demofinland.org

TUETTU ULKOASIANMINISTERIÖN

KEHITYSYHTEISTYÖVAROIN